

Werkdocument Schoolondersteuningsprofiel

versie juli 2015 + aanpassing ingestemd door MR mei/juni 2016.
Samenvatting SOP volgt September 2016

Naam school	CBS 't Kompas
Brinnummer	18 LB
Bezoekadres	Valreep 67-69 9732 EJ Groningen
Postadres	Postbus 9281 9703 LG Groningen
Telefoonnummer	0505412289
Emailadres	m.hoogma@vcog.nl
Website	www.tkompas.nl

Kracht in jou en mij

Er is een kracht,
een kracht in jou,
een kracht in iedereen.
Een diep geheim,
een grote bron,
zo weergaloos bijzonder:
een wonder boven wonder.

Een kracht die jou laat leven,
die altijd moed blijft geven,
die kracht gaat nooit voorbij.
Al breekt het af en denk je weer:
'Het wordt nooit goed; dit kan niet meer!'
Toch is er dan die kracht in jou en mij.

Een kracht die jou laat bouwen,
die hoop geeft en vertrouwen,
die kracht gaat nooit voorbij.
Die mensen helpt en op laat staan
om samen toch op weg te gaan.
Dat is die sterke kracht in jou en mij.

Gerard van Midden uit: Je glimlach is een brug – Kwintessens (2012)

Voorwoord

Het schoolondersteuningsprofiel van CBS 't Kompas is een meerjarenplan dat jaarlijks bijgesteld wordt. In dit plan geven we aan hoe wij onze onderwijssteuning zien en georganiseerd hebben. CBS 't Kompas is een lerende organisatie waarin kinderen en leerkrachten samenwerken. Hierbij wordt er afstemming gezocht tussen zorg en onderwijs zodat we aan kunnen sluiten bij de onderwijsbehoeften van kinderen.

De komende jaren richten wij ons als school op de uitwerking van de basiszorg en breedtezorg van de school binnen een ontwikkelingsgericht onderwijsconcept en binnen de 1-zorgroute. Hierbij beogen we voor ieder kind passend onderwijs.

Dit schoolondersteuningsprofiel is geschreven in het kader van Passend Onderwijs. Voor onze school is het ook een profiel waarin de ondersteuning beschreven staat en werkwijzen en procedures verheldert. Samen zullen we naar kansen, mogelijkheden en compenserende factoren zoeken om een leerling en een groep vooruit te helpen. Hierbij staat niet alleen de te behalen doelen voor de leerstof centraal, maar vooral ook de spelgeoriënteerde aanpak, de onderzoeksgeoriënteerde aanpak, het betekenisvol leren, de onderwijsbehoeften en het welbevinden van de leerling centraal.

CBS 't Kompas laat zich kenmerken doordat het een veilige, plezierige en uitdagende omgeving biedt zodat de kinderen elke dag met plezier naar school komen en zich kunnen ontwikkelen op het gebied van kennis en het leren omgaan met zichzelf in relatie tot de ander. Kinderen ontwikkelen zich het best wanneer ze zich betrokken voelen, betrokken bij de leerstof en bij de school als gemeenschap. Die betrokkenheid willen we stimuleren door gebruik te maken van de natuurlijke ontwikkelingsdrang van kinderen, hierop in te spelen en dit verder uit te breiden, ook wel de zone van de naaste ontwikkeling genoemd.

Op CBS 't Kompas creëren we een veilige en rustige basis door voorspelbaarheid en structuur te bieden. Vanuit deze basis willen we kinderen stimuleren om zich vol zelfvertrouwen en nieuwsgierigheid optimaal te ontwikkelen. Door een uitdagende leeromgeving te bieden waarin samenwerking, competentie en deskundigheid een grote rol spelen willen we de kinderen motiveren de volgende stap in de ontwikkeling te nemen.

Met dank aan de samenwerking voor de schoolondersteuningsprofielen vanuit het VCOG-bureau en alle scholen en teams van de VCOG en de samenwerkingsverbanden.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1: de School	6
1.1 Inleiding	6
1.2 Uitgangspunten voor Passend Onderwijs.....	7
1.3 Reflectie op zorgbeleid in de afgelopen periode.....	8
1.4 De School – actuele gegevens	10
1.5 Schoolspecifieke zorgverbredingsfaciliteiten / middelen / kennis	11
1.6 Het toelatingsbeleid van onze school	11
Hoofdstuk 2: Visie op zorg en begeleiding	12
2.1 De tien Passend Onderwijsprincipes van de VCOG	13
2.2 De visie op (passend) onderwijs CBS 't Kompas	14
2.3 De zeven principes handelingsgericht werken	15
Hoofdstuk 3: De zorgstructuur	17
3.1 Zorgniveau 1: de Basiszorg in onze school	17
3.1.1 Groepsindeling en groeps grootte	19
3.1.2 Methodes	19
3.1.3 Organisatie van de basiszorg in de groepen	20
3.1.4 Taak van de groepsleerkracht bij zorg en begeleiding	21
3.1.5 Deskundigheidsbevordering van de leerkracht bij zorg en begeleiding	22
3.1.6 Taakomschrijving onderwijsassistent bij zorg en begeleiding.....	22
3.1.7 Deskundigheidsbevordering onderwijsassistent bij zorg en begeleiding	22
3.1.8 Taakomschrijving Intern Begeleider	23
3.1.9 Deskundigheidsbevordering Intern Begeleider	23
3.1.10 Taakomschrijving Directeur.....	24
3.1.11 Deskundigheidsbevordering Directeur.....	24
3.1.12 Preventieve en licht curatieve voorzieningen in de school	24
3.1.13 Protocollen	27
3.1.14 Het Leerlingvolgsysteem en de toetskalender.....	28
3.1.15 Organisatie van het zorgoverleg op school	29
3.1.16 Handelingsgericht werken en plannen van de zorg	32
3.1.17 De procedure bij doorstroom en uitstroom	33
3.2 Zorgniveau 2: de Breedtezorg – externe zorglijn.....	32
3.2.1 Consultatie in de leerlingbegeleiding	34
3.2.2 Diagnostiek en aanvullend onderzoek en observatie	34
3.2.3 Werken met Individueel handelingsplan	34
3.2.4 Werken met eigen leerlijn, uitstroom- of ontwikkelingsperspectief	34
3.2.5 Taken zorgspecialisten op school	35
3.2.6 Samenwerking met cluster 1 en 2 en zorgaanbieders.....	35
3.2.7 Aanmelding bij Zorg voor Jeugd Groningen.....	37
3.2.8 Aanmelding bij instelling voor jeugdzorg	38
3.2.9 Het zorgprofiel van de breedtezorg in school.....	38
3.2.9 Het zorgprofiel van de breedtezorg in school met bijbehorende arrangementen.....	38

gedragsproblematiek ADHD.....	39
gedragsproblematiek binnen het autistisch spectrum PDD-NOS.....	41
gedragsproblematiek ODD.....	43
minder begaafden	45
structuur, taakaanpak en werkhouding	46
lichamelijke handicap	47
3.3 Zorgniveau 3: Dieptezorg- grenzen in de zorg op school.....	48
3.3.1 Profiel van de Dieptezorg: grenzen van de zorg in de school	48
3.3.2 Indiceren.....	48
3.3.3 Procedures en criteria plaatsing speciaal basisonderwijs en (voorgezet) speciaal onderwijs	49
3.3.4 Voorbereiding terugplaatsing vanuit speciaal (basis) onderwijs	50
3.3.5 De school draagt de leerlingen zorgvuldig over.....	50
Hoofdstuk 4: Borging kwaliteit zorg en begeleiding.....	51
4.1 Instrument voor kwaliteitszorg – zorg en begeleiding	51
4.2 Archivering leerlingengegevens en dossiervorming.....	51
Hoofdstuk 5: Samenwerking met anderen in de zorg	52
5.1 Samenwerking met onderwijspartners en gemeente.....	52
Hoofdstuk 6: Ouders en zorgplicht.....	52
6.1 Contact met ouders.....	54
6.2 Zorgplicht Passend Onderwijs.....	54
Bijlagen	
Bronnen	

Hoofdstuk 1: de School

1.1 Inleiding

In dit Schoolondersteuningsprofiel geeft de school aan hoe de organisatie van de zorg en begeleiding op de school eruit ziet en welk aanbod van onderwijs, zorg en ondersteuning aan alle leerlingen bij ons op school geboden kan worden.

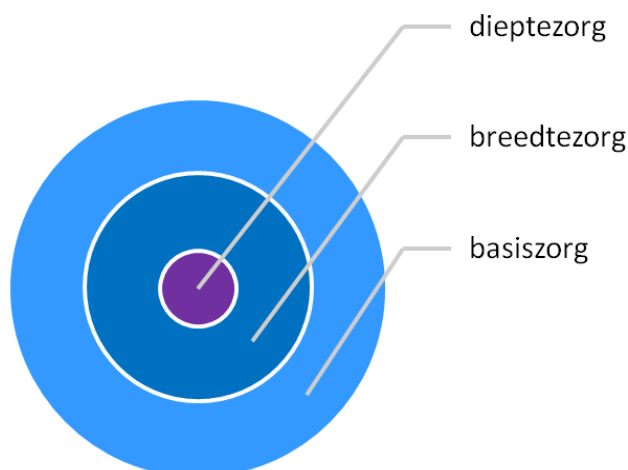
Zoals in het referentiekader voor de zorgplicht Passend Onderwijs staat, is de school verplicht een Schoolondersteuningsprofiel op te stellen dat deel uitmaakt van een dekkend regionaal onderwijszorgaanbod. Het referentiekader bevat een aantal uitspraken en uitgangspunten die kaderstellend zijn voor besturen.

In de diverse notities en discussie over Passend Onderwijs worden de begrippen **basiszorg, breedtezorg en dieptezorg** naast elkaar gehanteerd.

Scholen zouden daarbij minimaal moeten voldoen aan een landelijke vastgesteld niveau van basiszorg. Naast basiszorg worden in het referentiekader aspecten van meer intensieve of specialistische zorg voor specifieke doelgroepen genoemd.

Basiszorg beperkt zich tot scholen voor basisonderwijs. Basiszorg wordt vastgesteld door de samenwerkende zorgplichtige schoolbesturen.

Het begrip basiszorg is direct gerelateerd aan het begrip basiskwaliteit waarop het onderwijstoezicht van de inspectie is geënt.

Ons Schoolondersteuningsprofiel voldoet aan de overeengekomen landelijke definitie van "basiszorg" en tevens wordt aangegeven welke externe partners betrokken worden bij de zorg in en om de school. Onze school maakt deel uit van het regionaal samenwerkingsverband 20-01 PO Regio Provincie Groningen en gemeente Noordenveld. In dit regionaal samenwerkingsverband is een dekkend aanbod onderwijszorg aanwezig (zie het "Ondersteuningsplan 2014-2018 van het Samenwerkingsverband 20-01 PO Regio Provincie Groningen en gemeente Noordenveld"). Het document waarin dit Schoolondersteuningsprofiel is beschreven maakt onderdeel uit van ons schoolplan 2015-2019. In het schoolplan 2015-2019 wordt hier ook naar verwezen.

Alle aangesloten scholen (inclusief speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs) van het SWV 20-01 PO beschikken over een actueel en wettelijk voorgeschreven Schoolondersteuningsprofiel. Per schooljaar zal er door het bestuur van het samenwerkingsverband een actualisering van deze profielen gevraagd worden om daarmee de ontwikkeling en het realiseren van de gestelde ambities in de profielen te kunnen monitoren. Alle aangesloten scholen/besturen zijn verplicht deze actualisering uit voeren en de uitkomsten aan te bieden aan het bestuur van Swv 20-01 PO. Doel daarvan is om de gestelde doelen en opbrengsten te realiseren.

1.2 Uitgangspunten voor Passend Onderwijs

Voor een adequate uitvoering van de zorg en begeleiding van alle leerlingen hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Systematisch volgen van vorderingen van onze leerlingen met behulp van:
 - Methodeonafhankelijke toetsen leerlingvolgsysteem
 - Methodeonafhankelijke eindtoetsing
 - Methodegebonden toetsen
- Systematisch analyse van leerlingresultaten en de voortgang in de ontwikkeling;
Extra zorg voor leerlingen die dat nodig hebben op basis van signalering, diagnose, handelingsplanning, evaluatie;
Betrokkenheid van ouders bij de planmatige uitvoering van de zorg;
Adequate procedures voor instroom, doorstroom en uitstroom van leerlingen;
Toepassing van afgesproken procedures en protocollen;
Centrale opslag van leerlinggegevens in leerlingdossier;
Gestructureerde en planmatige zorg en begeleiding voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zonodig in een eigen leerlijn;

Wij nemen als school onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de leerlingen. Dit betekent dat wij elkaar informeren en helpen. Daarbij leren we van elkaar en vergroten op deze manier onze deskundigheid. Wij evalueren onze eigen rol om ervan te leren. Binnen de groepen staat het handelen van de leerkracht centraal. "Wat heb ik nodig om dit kind te kunnen helpen?" is onze basisvraag.

Externe hulp zal zich richten op deze vraag om van daaruit de leerlingen te kunnen ondersteunen in hun leerproces. Dit leerproces gebeurt onder verantwoordelijkheid van de leerkracht zoveel mogelijk in de groep. De leerkracht krijgt/vraagt hierbij ondersteuning van onze interne begeleider. Wij informeren de ouders over het leerproces van hun kind(eren). De voortgang van het leerproces leggen we vast en de ouders weten wat daar in staat. We vragen van de ouders om mee te denken en te spreken, zodat we samen verantwoordelijk zijn voor het leerproces van het kind.

In de organisatie van de zorgstructuur van onze school gaan we uit van de drie zorgniveaus: Basiszorg- Breedtezorg- Dieptezorg.

Zorgniveau 1 de Basiszorg:

Het onderwijs en zorgvoorzieningen van de school zelf.

De basiszorg is het aanbod van onderwijszorg en zorgvoorzieningen die de school zelf in en om de groepen leerlingen binnen de eigen schoolorganisatie kan bieden aan alle leerlingen. De kern van basiszorg wordt uitgevoerd in de groep. Onder de basiszorg vallen ook maatregelen voor alle leerlingen zoals werken in differentiatiegroepen, onderwijsassistenten, remediale hulp, en coaching door interne begeleiders en andere deskundigen van de school (taal- en reken specialisten, leerlingbegeleiders, logopedisten, vertrouwenspersonen). Onze Basiszorg heeft een permanent karakter en is bestemd voor alle leerlingen.

Zorgniveau 2 de Breedtezorg:

Het onderwijs en zorg met behulp van externe voorziening.

Dit is het aanbod van onderwijszorg en zorgvoorzieningen om de school heen. De school blijft zelf de verantwoordelijkheid dragen voor het onderwijs aan de leerlingen, maar schakelt daarbij de hulp in van externe deskundigen. Binnen de breedtezorg blijft de leerling ingeschreven op de school. Om de school heen is een vangnet van hulpbronnen: ambulante begeleiders, schoolmaatschappelijk werk, jeugdgezondheidszorg, jeugdzorg, tijdelijke opvangplekken. De Breedtezorg heeft een tijdelijk en/of aanvullende karakter en is bestemd voor leerlingen met enkele beperkt aanvullende onderwijszorgbehoeften. De interne onderwijssteuning is afgestemd op de onderwijssteuningsstructuur van het samenwerkingsverband.

Zorgniveau 3 de Dieptezorg:

Dit is het aanbod aan onderwijszorg in gespecialiseerde voorzieningen zoals die in het samenwerkingsverband in de regio aanwezig is. Zoals het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs. De school draagt de verantwoordelijkheid voor de leerling over aan deze voorziening. Dieptezorg kan zowel permanent als tijdelijk van aard zijn en is bestemd voor leerlingen met complexe speciale onderwijszorgbehoeften. Op dit moment weet de school nog niet volledig waar zij in de regio terecht kan voor leerlingen met ondersteuningbehoeften maar binnen het nieuwe samenwerkingsverband is dit in ontwikkeling.

1.3 Reflectie op zorgbeleid in de afgelopen periode

CBS 't Kompas is een school in ontwikkeling. De school groeit fors de afgelopen schooljaren, hierdoor hebben we ook mogen verhuizen naar een groter gebouw dat tegemoet komt aan de wensen van de school.

Het team is zich aan het professionaliseren op meerdere gebieden van de zorg. Momenteel werken we aan het fine-tunen van het actieve directe instructiemodel waarbij we het accent leggen in de komende periode op het stellen van doelen met reflectie hierop, het klaarwerk en het samenwerken. Binnen het ADIM-model werken we in alle groepen met een stoplicht en dobbelstenen zodat het voor iedereen duidelijk is wat de positie van de leerkracht is en dus ook wat er van de kinderen verwacht wordt met betrekking tot zelfstandig werken en uitgestelde aandacht. Vanuit diverse hoeken krijgen wij als school te horen dat we de zorg zo goed op orde hebben. Deze signalen komen vanuit Educonnect, logopedisten en nieuwe ouders de school binnen.

We hebben als school ervoor gekozen om ontwikkelingsgericht te werken. Naast de ontwikkelingen op het ADIM-gebied en OGO ontwikkelen wij ons op het gebied van het 'Handelingsgericht werken' en volgen wij de invoering van de 1-Zorgroute.

Mede door de invoering van handelingsgericht werken verandert onze kijk op leerlingen. Het accent in de zorg is verschoven van het geven van remedial teaching aan individuele leerlingen, naar het meedenken met de leerkracht over een adequate aanpak van zorgleerlingen in de groep. De vragen van leerkrachten, ouders (en leerlingen is in ontwikkeling) zijn het uitgangspunt van de zorg geworden. Hierbij verwoorden we onze aanpak van de groep in een groepsoverzicht met bijbehorend groepsplan waarbij allerlei gegevens en onderwijsbehoeften omgezet wordt in handelingen die verwoord worden in een groepsplan.

We maken per vakgebied een groepsoverzicht en een groepsplan, inmiddels doen we dit voor de vakgebieden voorbereidend lezen/taal, woordenschat, rekenen, technisch lezen, spelling en begrijpend lezen. In het schooljaar 2015-2016 gaan we als team ons beraden hoe we gedrag weg gaan zetten in de school. Ook zullen we nog beter de leerlijnen integreren in onze groepsplannen en maken we gebruik van standaardscores en vaardigheidsscores per vakgebied in de groepsoverzichten. Binnen een schooljaar worden er 2 periodes gebruikt om de plannen te schrijven, uit te voeren en te evalueren. Dit wordt besproken met de intern begeleider tijdens de groepsbesprekingen en ouders worden hier ook van op de hoogte gesteld. Daarnaast worden er vanaf het schooljaar 2014-2015 opbrengstgesprekken gevoerd tussen de leerkrachten en de directeur met als doel om de opbrengsten te evalueren en te verhogen.

Vanuit het inspectierapport van december 2013:

In oktober 2013 is de onderwijsinspecteur op bezoek geweest en heeft aan de hand van het bezoek een beoordeling gegeven en een rapport opgemaakt.

De bijlage van het inspectierapport bevat een overzicht van de bij het onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover. Uit dit overzicht valt op te maken dat op p.c.b.s 't Kompas de kwaliteit van het onderwijs voor de onderzochte indicatoren van de aspecten opbrengsten en begeleiding op orde is. Enkele indicatoren van de zorg en de kwaliteitszorg vragen om een nadere ontwikkeling. Ten opzichte van het voorgaande onderzoek in 2010 is op de onderzochte domeinen de kwaliteit van het onderwijs aanmerkelijk verbeterd.

Opbrengsten

De opbrengsten aan het einde van de schoolperiode zijn voldoende. In de beoordeling betreft de inspectie de scores van leerlingen van groep 8 over de jaren 2013, 2012 en 2011. De leerresultaten betreffen een landelijk genormeerde eindtoets basisonderwijs. De opbrengsten liggen in drie opeenvolgende jaren boven de ondergrens die de inspectie stelt. Het perspectief voor een voldoende score op de eindtoets 2014 is risicovol.

De leerresultaten tijdens de schoolloopbaan zijn eveneens voldoende. De beoordeling baseert de inspectie op de toetsen technisch lezen in groep 3 en 4, rekenen en wiskunde in groep 4 en 6 en begrijpend lezen in groep 6. Alle tussentijdse toetsen zijn voldoende.

Ook de sociale competenties van leerlingen zijn voldoende. De school beschikt over een toets om het niveau van de sociale competenties bij leerlingen vast te stellen. Van de beschikbare gegevens over 2013 en 2012 zijn de scores van groep 8 voldoende.

Zorg en begeleiding

Het domein zorg en begeleiding is nadrukkelijk in ontwikkeling. Het beleid en de uitvoering van zorg en begeleiding - mede dankzij de aansturing van de schoolleider en de intern begeleider - krijgen in toenemende mate een herkenbare positie in de school. Leraren nemen zowel de toetsen uit het leerlingvolgsysteem als de methodegebonden toetsen af. Aan de hand van toetsgegevens signaleert de school welke leerlingen extra zorg nodig hebben. Wel is het van belang dat de normen en criteria voor het signaleren van zorgleerlingen op schoolniveau vastgelegd worden. Voor de basisvaardigheden hebben leraren handelingsplanning opgesteld. Een goede probleemanalyse ontbreekt nu te vaak en de gekozen aanpak is mede daardoor te globaal. Er zijn groepen waar meerdere leerlingen achterblijven en dan zou de school kritischer naar de individuele aanpak, de groepsaanpak en het handelen van de leraar moeten kijken. Hoewel leraren inzicht hebben in de prestaties van hun leerlingen, is de zorg voor leerlingen die achterblijven bij hun groepsgenoten of die sterk op hen vooruitlopen van onvoldoende kwaliteit. Het probleem zit vooral in het te globale karakter van de groepsplannen waarbij het gaat om de formulering van een specifieke (orthodidactische) aanpak en de evaluatie. De constatering is dat de school wel zorg biedt, maar onvoldoende effectief. De planning van zorgleerlingen en het op een inzichtelijke wijze bijhouden van de extra hulp is nog leraarafhankelijk. Het is van belang dat over genoemde werkwijze schoolbrede afspraken worden vastgesteld. Bij de evaluatie gaan leraren weinig na of de doelen van de extra zorg gerealiseerd zijn en of de hulp adequaat was. Ook moeten deze evaluaties leiden tot beredeneerde keuzes voor het vervolgtraject.

Kwaliteitszorg

De school heeft ten dele een voldoende ontwikkeld systeem van kwaliteitszorg. In voldoende mate wordt de kwaliteit van onderwijs en leren ge-evalueerd en geanalyseerd. De school benut hiertoe (genormeerde) instrumenten, zoals tevredenheidsonderzoeken, een set kwaliteitsindicatoren en systematische evaluaties gericht op het handelen van leraren. Acties voor vervolggactiviteiten worden vastgelegd in verbeterplannen. De school werkt met een vierjarenbeleidsplan en per jaar worden verbeteronderwerpen voor de schoolontwikkeling geconcretiseerd. Dit biedt voor directie en team concrete aanknopingspunten voor de richting van het innovatietraject, maar ook de evaluatie en implementatiefase. Het is van belang dat voor alle verbeteronderwerpen meetbare doelen geformuleerd worden en een concretisering van het verbetertraject. De school beschikt voor afgeronde verbeteronderwerpen over borgingsdocumenten. In dit kader worden klassenbezoeken uitgevoerd, organiseert de school besprekingen binnen het team over het afgesproken beleid en checkt in hoeverre leraren zich houden aan afspraken, procedures en werkwijzen gericht op behoud en borgen van de gerealiseerde kwaliteit. Het is aan te raden alle borgingsdocumenten te voorzien van een planning/tijdpad voor het moment van controle. De volgende onderdelen vragen om een kwaliteitsslag. In de eerste plaats is het essentieel dat de school de kenmerken van de gehele leerlingenpopulatie in kaart brengt en dat zij op grond hiervan aantoonbaar conclusies trekt voor de inrichting van het onderwijs en de concretisering van het onderwijsconcept. Vervolgens beschikt de school niet over complete rapportages, die voldoende zicht geven op de kwaliteit van de opbrengsten. Het team evalueert de leerresultaten, maar de rapportages zijn echter van een globaal karakter en vragen om meer diepgang. Bovendien ontbreekt een evaluatieve rapportage over de eindtoets basisonderwijs. Tenslotte rapporteert de school niet op een inzichtelijke manier aan ouders over de gerealiseerde onderwijskwaliteit. Ouders worden niet formeel en structureel geïnformeerd over de kwaliteit van de opbrengsten, de schoolontwikkeling en de (effecten van de) verbeteronderwerpen.

Conclusie:

De inspectie concludeert dat de onderwijskwaliteit op onderdelen van de zorg en de kwaliteitszorg verbeterd kan worden. De inspectie handhaaft het reeds toegekende basisarrangement. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtsarrangement eventueel moet worden aangepast. De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

1.4 De School – actuele gegevens

In deze paragraaf geven we de meest actuele kengetallen weer die betrekking hebben op de zorg en begeleiding in de school. De gegevens zijn tevens van belang voor het ontwikkelen van beleid op niveau van het samenwerkingsverband passend onderwijs. Ieder jaar worden de kengetallen opnieuw geïnventariseerd. Jaarlijks worden deze kengetallen in het schooljaarverslag gepubliceerd.

Welke leerlingen zitten er op de school/ wat is hun sociale context;
Aantal leerlingen op school/ evt. de prognose komende jaren;
Aantal leerlingen met een zorgarrangement (rugzak, logopedische hulp, remedial teaching e.d.);
Aantal verwijzingen naar sbo /so;
Meest voorkomende aard van de problematiek bij de zorgleerlingen;
Zorgdeskundigheid van personeel in de school;
Speciale onderwijszorgvoorzieningen qua inrichting en hulpmiddelen voor leerlingen met specifieke beperkingen;
Gegevens van het samenwerkingsverband waar de school deel vanuit maakt.
(n.: niet van alle genoemde punten heeft iedere school al kengetallen).

Aantallen			
Datum	1-10-2013	1-10-2014	1-10-2015
Leerlingenaantal	222	254	264
Leerlingen met gewichtsscore	32 leerlingen	33 leerlingen	
Leerlingen met dyslexie		2 leerlingen	
Leerlingen met dyscalculie	Niet onderzocht	Niet onderzocht	geen
Leerlingen met een rugzak / arrangement		2 leerlingen	1 leerling
Leerlingen met een IQ hoger dan			
Leerlingen met een IQ lager dan			
Leerlingen met ambulante begeleiding			

Zorgdeskundigheid (aantal beschikbare deskundigen of uren per week aangeven)			
	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Orthopedagoog		Toedeling in geld: 6560 euro kalenderjaar 2014 Toedeling besteedbare uren leerlingbegeleiding 2014: 86 uren Besteedbare uren januari t/m juli 2014: 50 uren Besteedbare uren augustus t/m december 2014: 36 uren.	
Ambulante begeleiding	Aan te vragen via het samenwerkingsverband	Ingekocht door de VCOG bij het SWV	Ingekocht door de VCOG bij het SWV
Sociaal verpleegkundige	Op de donderdagochtend 2 uren per week	Op de donderdagochtend 2 uren per week	Op de donderdagochtend 2 uren per week
Sociaal wijkteam		Aanwezig in de wijk waarvan mensen met diverse diciplines samenwerken	Aanwezig in de wijk waarvan mensen met diverse diciplines samenwerken
Logopedist	2 uren per schooljaar via de GGD	2 uren per schooljaar via de GGD	2 uren per schooljaar via de GGD
Buurtwerker		Medewerker van Stip is aanwezig op vrijdagochtend van 8.20 – 9.30 uur	Medewerker van Stip is regelmatig aanwezig op vrijdagochtend van 8.20 – 9.30 uur
Motorische remedial teaching	Aanwezig in de wijk – kinderen worden doorverwezen via de school in overleg met docent bewegingsonderwijs/MRT	Aanwezig in de wijk – kinderen worden doorverwezen via de school in overleg met docent bewegingsonderwijs/MRT	Aanwezig in de wijk – kinderen worden doorverwezen via de school in overleg met docent bewegingsonderwijs/MRT
KIES-coach		Aanwezig in de wijk – CJG. Geeft de training binnen de school	Aanwezig in de wijk – CJG. Geeft de training binnen de school

Zorgvoorzieningen in de school			
	2013-2014	2014-2015	2015-2016
VVE-groep	groep 1/2/3	Groep 1/2/3	Groep 1/2/3
Intern begeleider	3 dagen per week	2 ½ dag per week	4 dagen per week
(stagiare) onderwijsassistenten		Aanwezig in de onderbouw, middenbouw en bovenbouw	
bouwcoördinatoren	Onderbouw, midden- en bovenbouw	Onder- en bovenbouwcoördinator	Onderbouw, midden- en bovenbouw

Gedragsspecialist	1 LB-leerkracht volgt de opleiding tot gedragsspecialist	1 LB-leerkracht volgt de opleiding tot gedragsspecialist	1 LB-gedragsspecialist in de school aanwezig
Vreedzame schoolspecialist		1 leerkracht gaat de opleiding tot Vreedzame schoolspecialist volgen	1 leerkracht gaat de opleiding tot Vreedzame schoolspecialist volgen
Docent bewegingsonderwijs		De leerlingen vanaf groep 3 krijgen 2x per week les van een docent bewegingsonderwijs	De leerlingen vanaf groep 3 krijgen 2x per week les van een docent bewegingsonderwijs
Brugfunctionaris			Op dinsdag aanwezig

1.5 Schoolspectifieke zorgverbredingsfaciliteiten/middelen/kennis

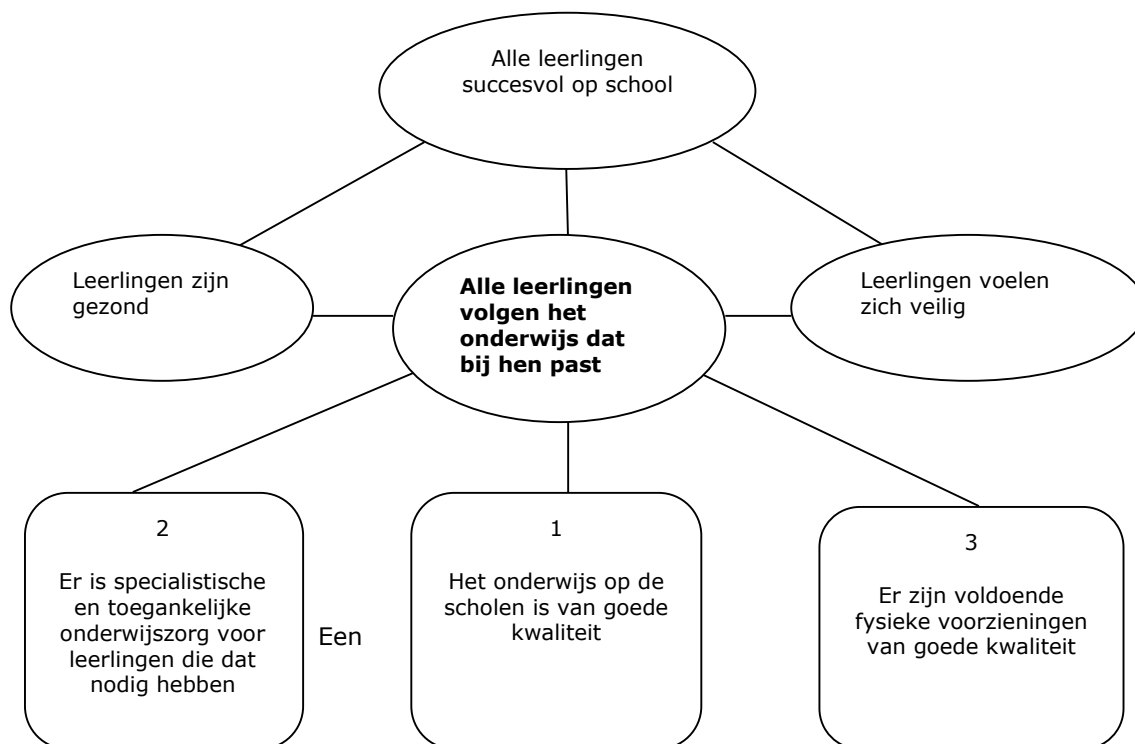
- RALFI-lezen groep 4 t/m 8;
- ADIM-model voor instructielessen groep 1 t/m 8;
- Gebruik van 1-zorgroute;
- Gebruik van kiesbord in de groepen 1 t/m 8;
- Gebruik van klaarwerk in de groepen 3 t/m 8;

1.6 Het toelatingsbeleid van onze school

Het toelatingsbeleid van een school is van groot belang bij (de invoering) van Passend Onderwijs. Ouders melden hun kind aan bij het zorgloket en vervolgens wordt er gekeken welke school het beste bij het kind past. Het goed beschrijven van het toelatingsbeleid is van belang zodat ouders en scholen goed in kaart hebben wat een school te bieden heeft en of dat ook past bij de leerling of niet, of wij als school kunnen voldoen aan de onderwijsbehoeften van een leerling. Dit zal ook in het aanmeldingsgesprek helder moeten worden, een gesprek dat plaatsvindt tussen de school en de ouder(s)/verzorger(s).

Bij aanmelding wordt er gekeken naar de adviezen vanuit de peuterspeelzalen en crèches of eventueel vanuit een andere basisschool en naar de omschrijving van het kind. Hierbij wordt de vraag gesteld of de leerling past binnen de visie van CBS 't Kompas. We willen namelijk kinderen steeds een stap verder helpen vanuit de zone van de naaste ontwikkeling. Hierbij hebben we naast het individu, ook de groep, de school en de leerkrachten in het oog. Voor al deze geledingen moet het een werkbare ontwikkeling zijn. CBS 't Kompas heeft beleid hierop geschreven, deze kunt u vinden in de bijlage.

Hoofdstuk 2: Visie op zorg en begeleiding

algemene visie op Passend Onderwijs staat in het werkdocument: "Passend Onderwijs en het referentiekader voor de zorgplicht" (Harten, 28 juni 2010). Daarin wordt Passend Onderwijs ingekaderd zoals in bovenstaand schema is samengevat.

In dit schema wordt de relatie gelegd tussen de maatschappelijke doelstelling - *alle leerlingen zijn succesvol op school*- en de domeinen gezondheid en veiligheid.

Hiermee wordt aangegeven dat de doelstelling van passend onderwijs niet zonder deze voorwaarden gerealiseerd kan worden. Er is daarvoor ook samenwerking nodig met andere (zorg)instellingen in de omgeving van de school de zogenaamde ketenpartners. Om succesvol te zijn op school is meer nodig dan alleen een passend onderwijsaanbod. Leerlingen moeten gezond zijn en zich veilig voelen op school en thuis.

Alle leerlingen zijn succesvol op school wanneer zij onderwijs volgen dat bij hen past.

Dat vereist ook onderwijsvoorzieningen die van goede kwaliteit zijn en toegankelijke onderwijszorg voor leerlingen die dat nodig hebben. Ook hiervoor is samenwerking met andere gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen in de regio noodzakelijk. De vereiste samenwerking realiseert de school op het niveau van het samenwerkingsverband.

Bij het streven naar succesvol zijn op school en onderwijs bieden dat past bij elke leerling hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Passend onderwijs is zo regulier/normaal mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zoveel mogelijk in partnerschap met de ouders van het kind;
- Passend onderwijs sluit aan bij de leer- en ontwikkelingsbehoefte die de leerlingen hebben;
- Het onderwijsaanbod en de leer-/zorgarrangementen zijn passend als zij gericht zijn op en bijdragen aan een ononderbroken ontwikkeling van het kind.

Bij het streven naar succesvol en passend onderwijs willen wij in de school het handelen door de leerkrachten op basis van onderwijsbehoeften bevorderen. Daarbij verandert onze manier waarop

wij naar leerlingen kijken. Het accent in de zorg verschuift van het geven van hulp aan individuele leerlingen, naar het meedenken met de leerkracht over een adequate aanpak van zorgleerlingen in de groep. We noemen dit het handelingsgericht werken in de groep en het handelingsgericht begeleiden van leerlingen.

2.1 De Tien Passend Onderwijs Principes van de VCOG

1. Ieder kind binnen de VCOG is uniek en heeft recht op onderwijs dat aansluit bij zijn of haar mogelijkheden. Ook wanneer dat extra inspanning vraagt van de school en/of de leerkracht. We gaan ervan uit dat iedereen gelijkwaardig is, maar niet iedereen is gelijk
2. Er zijn grenzen aan wat een school/leerkracht kan bieden. Deze grenzen moeten objectief getrokken worden, vanuit de behoefte van het kind. Met andere woorden de grens wordt in eerste instantie bepaald door wat goed is voor een kind(eren)
3. Bij de vraag of de school goed onderwijs kan bieden aan een kind is de eerste afweging altijd het welbevinden van het kind zelf en zijn directe schoolomgeving
4. We kunnen kinderen alleen goed onderwijs bieden, als zij aan minimaal twee criteria voldoen:
 - Het kind is in staat om te leren, er is sprake van ontwikkeling
 - Het kind heeft het vooruitzicht dat het bij het verlaten van de school op minimaal eind groep 6 niveau zit.Dit principe gaat niet op voor kinderen met een gediagnosticeerde verstandelijke beperking (zie 7)
5. Bij kinderen met gedragsmoeilijkheden is een objectieve grens moeilijk te trekken. De VCOG heeft de visie dat het uitgangspunt bij ieder kind moet zijn: wat kan dit kind en wat is redelijkerwijs nog te ontwikkelen. Bij beslissingen rond plaatsing wordt van iedereen gevraagd en verwacht uit te gaan van het belang van het kind. Waar komt het kind het best tot zijn recht
6. Basisonderwijs vindt plaats in groepen. Voor kinderen met gedragsmoeilijkheden geldt in het verlengde van regel 5 daarom het volgende:
 - Het gedrag moet beïnvloedbaar zijn. De veiligheid en het opvoedkundig klimaat in de groep mogen niet ernstig verstoord worden. Met andere woorden het onderwijs aan de hele groep moet doorgang kunnen vinden
7. Kinderen met verstandelijke en/of lichamelijke beperkingen moeten zich goed en veilig kunnen voelen op school. Waar nodig moet het gebouw aangepast worden, zodat de bewegingsvrijheid van het kind zo min mogelijk in het gedrang komt
8. De school is verantwoordelijk voor de organisatie van goed onderwijs aan alle kinderen, ook kinderen met extra zorgbehoefte. Voor kinderen die buiten bovengenoemde criteria vallen is de school aan zet om een passende onderwijsplaats te zoeken. Andere onderwijsinstellingen zullen dan benaderd worden. Ouders worden hier altijd actief bij betrokken. Van hen wordt een constructieve houding gevraagd. De school zal haar best doen om er samen met ouders uit te komen. De ervaring is echter dat dit niet altijd lukt. Omdat de school verantwoordelijk en aansprakelijk is heeft ze in zo'n geval het laatste woord
9. Of een kind met een speciale zorgvraag goed begeleid kan worden door de leerkracht hangt van de mate van zorgbehoefte van het kind af. Beperkingen in de deskundigheid van leerkrachten en de onderwijsorganisatie zijn daaraan ondergeschikt
10. De VCOG gaat ervan uit dat iedere leerkracht goed onderwijs kan verzorgen aan alle kinderen binnen bovenstaande criteria. De schoolleiding geeft leerkrachten die eerder tegen grenzen aanlopen de ruimte om hun deskundigheid verder te ontwikkelen.

Deze tien principes komen ook terug in het zorgaanbod van de school, verwoord in handelingswijzers voor de school.

2.2 De visie op (passend) onderwijs CBS 't Kompas

Op CBS 't Kompas willen we dat kinderen elke dag met plezier naar school komen en zich kunnen ontwikkelen in een veilige, plezierige en uitdagende omgeving. Die ontwikkeling bestaat uit het opdoen van kennis maar ook het leren omgaan met zichzelf in relatie tot de ander. Kinderen ontwikkelen zich het best wanneer ze zich betrokken voelen, betrokken bij de leerstof en bij de school als gemeenschap. Die betrokkenheid willen we stimuleren door gebruik te maken van de natuurlijke ontwikkelingsdrang van kinderen, hierop in te spelen en dit verder uit te breiden, ook wel de zone van de naaste ontwikkeling genoemd.

Op CBS 't Kompas creëren we een veilige en rustige basis door voorspelbaarheid en structuur te bieden. Vanuit deze basis willen we kinderen stimuleren om zich vol zelfvertrouwen en nieuwsgierigheid optimaal te ontwikkelen. Door een uitdagende leeromgeving te bieden waarin samenwerking, competentie en deskundigheid een grote rol spelen willen we de kinderen motiveren de volgende stap in de ontwikkeling te nemen.

Belangrijke inzichten bij ontwikkelend onderwijs zijn dat de cognitieve ontwikkeling gebaseerd is op de geestelijke verworvenheden van de cultuur waarin een mens opgroeit. Op school komt het kind in aanraking met wetenschappelijke begrippen.

In het ontwikkelend onderwijs wordt nadruk gelegd op het verwerven van cognitieve instrumenten en werkwijzen: getalsbegrip, lezen, begrijpen van schriftelijke taal, beschouwen en analyseren van taalvormen en het onderwijs moet op de ontwikkeling vooruit lopen: zich richten op de zone van de naaste ontwikkeling. Van belang is het eigen *initiatief* van het kind in de ontwikkeling en in het leren via het (gemedieerde) handelen: materieel, iconisch, verbaal, verinnerlijkt.

Het proces van het zich eigen maken van de cognitieve instrumenten uit de omringende cultuur verloopt in belangrijke mate via de *dialog* tussen volwassene(n) en het kind.

Doel

Ons doel is voor alle kinderen gelijk, namelijk het realiseren van de kerndoelen. Kerndoelen geven aan wat leerlingen aan het eind van hun schooltijd moeten kennen en kunnen. De kerndoelen zijn te vinden op de website van het SLO(Stichting Leerplanontwikkeling Nederland) www.slo.nl Elk kind is uniek en daarom houden we rekening met verschillen in niveau, tempo en leerstijlen. Dit doen we door een rijke leeromgeving aan te bieden waar kinderen de mogelijkheid krijgen zelf oplossingsstrategieën te ontdekken. Ook worden er verschillende instructies en verwerkingsvormen aangeboden binnen gegeven kaders. Naast de cognitieve ontwikkeling stimuleren we ook de creatieve ontwikkeling door bijvoorbeeld ateliers aan te bieden.

Cognitieve ontwikkeling

De psychische ontwikkeling bevat drie onderdelen; de cognitieve, sociale en persoonlijke ontwikkeling. Binnen ontwikkelend onderwijs staat de cognitieve ontwikkeling centraal met de volgende onderdelen:

- Ontwikkeling van het denken en oplossen van problemen
- Ontwikkeling van het waarnemen
- Ontwikkeling van het voorstellen
- Ontwikkeling van het geheugen
- Ontwikkeling van de aandacht

Het verloop van de cognitieve ontwikkeling gaat van direct reageren naar gebruik van hulpmiddelen: van materieel via woorden en voorstellingen, begrippen of regels naar interiorisatie en dan ontstaat er verinnerlijking. Dit zien we terug in de klas. Kinderen in de groepen 1 en 2 leren via spel. Dit doen ze bijvoorbeeld eerst manipulerend; ze verplaatsen spullen, stoppen blokjes ergens in. Ze ontdekken het materiaal. Vervolgens krijgt het spel meer rolgebonden handelingen en uiteindelijk kunnen kinderen thematische rollenspellen spelen. Hierin heeft de leerkracht te taak te zien in welke fase de leerling zit en hen op weg te helpen via spel naar een volgende fase.

In de groep 3 en 4 zie je thematische rollenspellen en kunnen kinderen via woorden en begrippen verhalen uitspelen. Dit kun je bijvoorbeeld zien bij de vertelafel. Een verhaal wordt naverteld met behulp van kleinere materialen. In de bovenbouw wordt ontwikkelingsgericht onderwijs verweven in de wereldoriëntatie. Dit doen we door themaweken in te roosteren waarbij verschillende aspecten tegelijkertijd behandeld worden.

We bieden en werken aan een inspirerende en uitdagende leeromgeving door de zelfstandigheid, de zelfredzaamheid, het competentiegevoel en het verantwoordelijkheidsgevoel van de kinderen te

bevorderen. Dit doen wij door individuele en samenwerkingsopdrachten te geven. Dit bieden we in stapjes aan met onder andere het Directe Instructie Model waardoor leerkrachten effectieve instructie kunnen geven en leerlingen leren verantwoordelijkheid en zelfstandigheid op zich te nemen. Daarbij verliezen we niet uit het oog dat elk kind een andere manier van leren kan hebben.

Sociale en persoonlijke ontwikkeling

We willen de kinderen ook voorbereiden op een samenleving waarin het belangrijk is om open, kritisch, zelfstandig en verantwoordelijk te leven. Daarbij staat respect voor elkaar voor ons voorop.

Levensbeschouwelijke ontwikkeling

We leren kinderen respect op te brengen en open te staan voor normen en waarden van anderen, godsdiensten en culturen. Er zijn voor de ander en mensen in hun waarde laten is daarbij voor ons een belangrijke christelijke waarde. Wij vinden samen 'vieren' daarbij essentieel. Wij heten mensen met een andere levensbeschouwelijke achtergrond van harte welkom en vormen zo samen een maatschappij in het klein.

2.3. De 7 principes handelingsgericht werken

Bij het handelingsgericht werken gaan we uit van de leerling met zijn totale ontwikkeling. De leerling-kenmerken worden zo volledig mogelijk onderzocht en beschreven. Daarbij gaan we juist niet uit van de zwakke kanten van de leerling, maar van zijn/haar sterke punten. Daarmee kunnen wij de onderwijsbehoefte van iedere leerling positief benoemen waardoor het leer- en ontwikkelingsproces van het kind wordt gestimuleerd.

1. Het gaat in ons werk om de onderwijsbehoeften van kinderen. Leerkrachten denken vanuit het perspectief van de leerling, wat deze leerling van hen 'vraagt' en nodig heeft i.p.v. wat er mis is, wat de leerling niet kan of mankeert. Interne begeleiders en ambulante begeleiders ondersteunen de leerkracht bij het verzamelen van informatie en het zichtbaar maken van de ontwikkeling en het leerproces van leerlingen. Op basis daarvan worden de onderwijsbehoeften benoemd en de aanpak geconcretiseerd. In bouwvergaderingen wordt de leerlingenzorg ook besproken. Gesprekken over problemen worden omgebogen naar gesprekken met perspectief.
2. Het gaat om de wisselwerking met en afstemming op het kind (systeemdenken). Leerkrachten denken na over hun bijdrage: wat is mijn rol en wat kan ik doen om deze situatie te verbeteren of dit probleem met leren, werkhouding of gedrag op te lossen? Leerkrachten willen tot inzicht komen waarom dit kind van deze ouders in deze groep bij hen als leerkracht zo leert en zich zo gedraagt. IB/AB observeren en bespreken de interacties tussen leerling, leerkracht, medeleerlingen: hoe is de afstemming tussen wat deze leerling nodig heeft en het onderwijsaanbod? IB/AB denken en werken vanuit interacties en wisselwerking (systeemdenken) en maken deze bespreekbaar. De IB/AB maken zich sterk voor gerichte observaties van het leerkrachtgedrag en de doelgerichte afstemming van het onderwijs op de behoeften van leerlingen.
3. De leerkracht doet ertoe! In de begeleiding staat de leerkracht met zijn/haar werkconcept en ondersteuningsbehoeften centraal. Leerkrachten zijn zich bewust van hun cruciale bijdrage aan een positieve ontwikkeling van hun leerlingen. Zij maken hun handelen en mogelijkheden bespreekbaar en stellen hun opvattingen, ideeën en aannames ter discussie. Zij geven aan wat ze nog willen weten en/of leren om effectief afgestemd onderwijs te kunnen realiseren en wat zij daarbij nodig hebben (hun ondersteuningsbehoeften). IB/AB willen eerst de leerkracht begrijpen hoe zij denkt en werkt. Dit is het vertrekpunt voor de begeleiding in plaats van eigen opvattingen over wat goed is en wat zijzelf zouden doen. De vragen zijn er op gericht zicht te krijgen op wat deze leerkracht nodig heeft om het gewenste onderwijsaanbod te kunnen bieden en wat en hoe de IB/AB of andere collega's daaraan kunnen bijdragen. IB benadrukken de cruciale rol van de leerkracht en bevorderen dat leerkrachten hierop reflecteren. IB/AB ondersteunen de leerkrachten bij het organiseren en realiseren van afgestemd onderwijs in hun groep. IB/AB vragen aan de leerkrachten wat zij nodig hebben om een bepaald doel te kunnen behalen of bepaalde afspraken na te kunnen komen.
4. Positieve factoren en mogelijkheden van kind, leerkracht, ouders en/of begeleiders zijn van groot belang. Leerkrachten verwoorden steeds wat positief of sterk is van een leerling, de groep, de ouders, de collega's, de school. Ze benutten deze aspecten in hun aanpak; ze zien ze als kansen. Ze hebben ook oog voor hun eigen sterke punten en benutten deze in

hun dagelijkse werk. IB/AB zorgen ervoor dat er altijd ook aandacht is voor positieve aspecten en mogelijkheden. Ze vragen en zoeken ernaar. Deze worden expliciet verwoord, opgeschreven en benut bij het maken van plannen en in de begeleiding van leerkrachten. IB/AB hebben voortdurend oog voor de positieve aspecten, benoemen deze en benutten ze in het leiding geven aan de bouw. Ze stimuleren de leerkrachten om praktijkvoorbeelden aan elkaar te vertellen en te laten zien in het bouwoverleg.

5. We werken vanaf het begin constructief samen met leerlingen en hun ouders. Leerkrachten betrekken leerlingen en ouders bij de analyse van de situatie, het bepalen van de doelen en bedenken van een oplossing. Ze betrekken hen ook bij het maken, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak. Zij vragen hen om tips en benutten deze waar mogelijk in hun aanpak. Leerkrachten communiceren constructief met leerlingen en ouders, in plaats van over en tegen leerlingen en ouders. Ze luisteren naar en praten met collega's om met en van elkaar te leren. IB/AB stimuleren de samenwerking tussen alle betrokkenen. Ze staan 'model' in het constructief communiceren met leerlingen, ouders en collega's. Ze beschouwen de leerkracht als onderwijsprofessional en de ouders als ervaringsdeskundigen. Zij bewaken steeds de belangen van het kind en zorgen ervoor dat ook diens ideeën aan bod komen. IB/AB 'modellen' constructieve communicatie in gesprekken met leerkrachten, leerlingen en ouders. IB/AB vragen ieder vanuit zijn eigen deskundigheid en betrokkenheid mee te denken en praten. Collega's zorgen voor een veilige sfeer van leren met en van elkaar in de bouw.
6. Ons handelen is doelgericht. Leerkrachten formuleren doelen voor de hele groep en subgroepen en indien nodig aangepaste doelen voor één of meer individuele leerlingen. Deze betreffen het leerproces, de werkhouding en het gedrag. Zij hechten aan concrete korte termijn doelen, omdat die de grootste kans van slagen hebben. Maar ze houden de doelen op lange termijn ook in de gaten. IB/AB vragen leerkrachten, leerlingen en ouders naar hun doelen en bieden ondersteuning bij het formuleren, concretiseren en evalueren daarvan.
Zij formuleren ook doelen voor zichzelf: wat wil ik met deze leerkracht, deze ouders, dit team bereiken? Waar werken we naar toe? Wat wil ik zelf leren? Zij zorgen ook voor de evaluatie van de doelen in samenspraak met de directie. IB/Stuurgroep werken doelgericht door beleid, samen met de directie, te vertalen naar wenselijke en haalbare doelen voor de bouw. Werkproblemen worden, samen met de betrokkenen, ook vertaald naar wenselijke, haalbare doelen. De stuurgroep evalueert met hun bouw of de doelen daadwerkelijk zijn behaald en wat deze evaluatie en reflectie op het proces betekent voor de volgende stappen.
7. Onze werkwijze is systematisch, in stappen en transparant.
Leerkrachten volgen de stappen van de onderwijs- en begeleidingsroute, hanteren deze als leidraad en communiceren hierover open met elkaar, IB/AB, leidinggevenden en ouders. Zij hebben geen 'verborgen agenda'. Zij geven open aan wat zij wel en niet kunnen en hoe ze iets ervaren. Ze staan open voor de ondersteuning en adviezen van andere betrokkenen. Het is voor leerkrachten duidelijk wie waarover beslist: het kind, de leerkracht, IB, leidinggevenden of de ouders. De beslissingen die genomen worden zijn voor alle betrokkenen inzichtelijk en transparant: het is duidelijk waarom we die hebben genomen. IB/AB werken systematisch volgens de stappen van de onderwijs- en begeleidingsroute. Ze maken hun werkwijze inzichtelijk voor leerkrachten, leidinggevenden en ouders. Zij hebben geen 'verborgen agenda'. Zij geven open aan wat zij wel en niet kunnen en hoe ze iets ervaren. Ze staan open voor de ondersteuning en adviezen van andere betrokkenen.

Hoofdstuk 3: De zorgstructuur

3.1 Zorgniveau 1: de Basiszorg in onze school

Alle kinderen voelen zich veilig binnen onze school

De basis van ontwikkeling is veiligheid. Vanuit deze visie stimuleren wij de ontwikkeling van het kind. Aan deze veiligheid wordt gewerkt binnen de school.

Aan het begin van het schooljaar werken we hier zeer bewust aan, met behulp van de Gouden Weken. Hierin staan de verschillende groepsvormingsfasen centraal en proberen we alle fasen binnen alle groepen te doorlopen zodat er hechte roepen ontstaan waarbij kinderen en leerkrachten elkaar kennen en bijvoorbeeld kunnen samenwerken met elkaar. Vervolgens besteden we hier aandacht aan gedurende het schooljaar en daar wanneer de situatie erom vraagt. Binnen dit beleid past ook het gedragsprotocol van de school. Hierin staat beschreven hoe we ons gedragen en welke interventies plagen. Is het niet lukt om je aan de afspraken en regels te houden. Zie bijlagen Gouden Weken en het gedragsprotocol. Vanaf het schooljaar 2014-2015 starten we met de Vreedzame School. Zie bijlage en we volgen de sociaal emotionele ontwikkeling met behulp van SCOL, een sociale competentie observatielijst. Deze wordt twee keer per jaar ingevuld, bekeken en geanalyseerd waarna eventuele acties volgen.

Voorspelbaarheid en bereikbaarheid

Bij binnenkomst is de leerkracht als eerste in het lokaal en verwelkomt de leerlingen bij de deur. De leerkracht let extra op leerlingen die anders binnen komen dan gewoonlijk zodat ze hierop in kunnen spelen. Bijzondere signalen worden doorgegeven aan de intern begeleider. De leerkracht maakt een aantal persoonlijke opmerkingen, ervoor wakend dat alle leerlingen regelmatig aan bod komen. Hij/zij nodigt ook de kinderen uit om te gaan zitten en volgens afspraak iets te doen voor zichzelf of te gaan lezen.

Elke dag schrijft de leerkracht het programma van de dag op het bord zodat de kinderen weten hoe de dagindeling eruit ziet. In de onderbouw gebeurt dit aan de hand van picto's. Wanneer een onderdeel geweest is, wordt dit van het bord gehaald.

We stimuleren de cognitieve ontwikkeling door middel van ontwikkelingsgericht werken en het directe instructiemodel.

Ontwikkelingsgericht werken is vooral zichtbaar in de groepen 1 en 2 bij de hoeken en het spel. In groep 3 en 4 ontstaan er vertel tafels en in de bovenbouw leren de leerkrachten momenteel meer thematisch te werken met wereldoriëntatie.

Vanaf groep 2 werken we met het Directe Instructie Model.

Het profiel van de basiszorg op school komt overeen met de beschrijving van organisatie en uitvoering van de zorg aan alle leerlingen zoals in de paragrafen 3.1.1 t/m 3.1.16 staat vermeld. Wij streven ernaar dat alle leerkrachten en onderwijsondersteunend personeel van het schoolteam deze beschrijving kennen en kunnen toepassen. De procedures en afspraken zoals die in de basiszorg op school aanwezig zijn moeten zij allemaal kunnen uitvoeren. Leerkrachten kunnen daarbij wel verschillen qua deskundigheid en ervaring. Leren van elkaar is voor ons een belangrijk uitgangspunt in de ontwikkeling binnen de school.

De interne begeleider heeft een coördinerende en coachende taak als het gaat om de leervragen van het team met betrekking tot de basiszorg.

Basisondersteuning in het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Groningen PO 20.01 (definitief oktober 2013)

Inleiding

De inhoudelijke werkgroep 'basisondersteuning' heeft voor het formuleren van de basisondersteuning in het samenwerkingsverband 20.01 PO gebruik gemaakt van de uitwerking door een of meer samenwerkingsverbanden elders in Nederland; deze uitwerking is gebaseerd op enerzijds de 'ijkpunten basisondersteuning' van Cor Hoffmans e.a. (2010) en anderzijds op het Referentiekader passend onderwijs (2012). De ijkpunten zijn onderverdeeld in 13 kwaliteitskenmerken of kernkwaliteiten. Het bestuur van het samenwerkingsverband stelt vast wat het niveau van de basisondersteuning is, waaraan alle deelnemende scholen moeten voldoen.

Waarom basisondersteuning?

Het begrip basisondersteuning staat niet in de wet. Nadere definiëring is daarom noodzakelijk. Ouders moeten weten wat zij tenminste van iedere school in de regio mogen verwachten als het om onderwijsondersteuning gaat. Daarmee wordt ook duidelijk welke bekwaamheidseisen aan het personeel kunnen worden gesteld. Een verbreding van de definitie heeft immers consequenties voor het handelen van professionals: de competenties en bevoegdheden die nodig zijn om meer onderwijsondersteuning binnen de school te organiseren moeten binnen de school (al dan niet met inzet van anderen) beschikbaar zijn.

Basisondersteuning vormt het fundament van het continuüm van onderwijsondersteuning. Het is de opdracht van de samenwerkende schoolbesturen om tot dit onderwijscontinuüm te komen en om de basisondersteuning eenduidig te formuleren.

Definitie basisondersteuning

Overeenkomstig het Referentiekader Passend Onderwijs omschrijven we basisondersteuning als het door het samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en lichte curatieve interventies die de school binnen haar onderwijsstructuur planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel met samenwerkende ketenpartners, uitvoert.

Vier aspecten van basisondersteuning

preventieve en lichte curatieve interventies

Onder preventie verstaan we de basisondersteuning voor alle leerlingen die er op is gericht om tijdig leerproblemen en opgroei- en opvoedproblemen te signaleren. Vroegtijdige signalering vereist de aanwezigheid van diagnostische expertise en de school kan deze al dan niet in samenwerking met ketenpartners organiseren. Ook de zorg voor een veilig schoolklimaat (zowel voor leerlingen als medewerkers) maakt deel uit van de basisondersteuning.

Wat betreft de lichte curatieve interventies zijn tenminste afspraken gemaakt over: een aanbod voor leerlingen met dyslexie of dyscalculie (conform de protocollen); onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie. De begrenzing van ondersteuning voor leerlingen op basis van IQ alleen wordt vermeden;

- fysieke toegankelijkheid van schoolgebouwen, aangepaste werk- en instructieruimtes en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen die dit nodig hebben;
- (ortho) pedagogische en/of orthodidactische programma's en methodieken die gericht zijn op sociale veiligheid en het voorkomen en aanpakken van gedragsproblemen;
- een protocol voor medische handelingen;
- de curatieve zorg en ondersteuning die de school samen met ketenpartners kan bieden.

Genoemde interventies zijn structureel beschikbaar voor en/of binnen de school en moeten de continuïteit in de schoolloopbaan van de leerling ondersteunen. Voor alle genoemde interventies geldt dat een diagnose behulpzaam is voor het inzetten van een handelingsgerichte aanpak. Er wordt geen indicatie afgegeven die recht geeft op extra (leerlinggebonden) financiering.

b. de onderwijsondersteuningsstructuur

De school geeft in het ondersteuningsprofiel (SOP) in ieder geval aan wat de expertise is van het (ondersteunings)team en op welke wijze de school de ondersteuning heeft georganiseerd en met andere organisaties en specialisten samenwerkt.

c. planmatig werken

Uitgangspunt bij het planmatig werken vormen de indicatoren Zorg en begeleiding, zoals vastgelegd in het toezichtskader voor po en vo van de onderwijsinspectie én de cyclus handelingsgericht werken: vaststellen van onderwijsbehoeften passend aanbod organiseren evalueren.

d. kwaliteit van basisondersteuning

criterium hiervoor is het toezichtskader van de onderwijsinspectie waarin een minimumnorm voor basiskwaliteit wordt genoemd: de leerprestaties van de school zijn tenminste voldoende en daarnaast voldoen het Onderwijsleerproces of Zorg en begeleiding aan de gestelde norm.

Niveau van basisondersteuning

Het in dit document geformuleerde niveau van de basisondersteuning is gebaseerd op wat is opgenomen in het Referentiekader Passend Onderwijs van de PO –Raad. Het ambitieniveau ligt daarmee boven de inspectienorm.

Bekostiging

De basisondersteuning geeft aan wat de school *met de daartoe beschikbaar gestelde middelen* zelf moet kunnen organiseren (de beschikbare middelen zijn analoog aan de huidige WSNS- middelen).

Status en functie kernkwaliteiten en checklist

Nadat de samenwerkende schoolbesturen de basisondersteuning met de kernkwaliteiten en de checklist (zie bijlage) hebben vastgesteld kunnen de schoolbesturen in het samenwerkingsverband en directies de checklist gebruiken om:

- de schoolondersteuningsprofielen (SOP) tegen de geformuleerde basisondersteuning aan te zetten;
- te meten of de door de scholen in het schoolondersteuningsprofiel geformuleerde ambities binnen de basisondersteuning worden bereikt;

3.1.1 Groepsindeling en groeps grootte

2014-2015	2015-2016
Groep ½ A: Agnes Kok: maandag t/m donderdag Jolanda Smit: vrijdagochtend	Groep 1/2A: Agnes Kok: maandag t/m donderdag Jolanda Smit: vrijdagochtend
Groep ½ B: Yvonne Visscher: gehele week	Groep 1/2B: Yvonne Visscher: gehele week
Groep ½ C: tot januari 2015 Marloes Dunweg: maandag t/m donderdag Maaike van der Kaap: vrijdagochtend Groep ½ C: vanaf januari 2015 Celine Heerkes en vanaf mei 2015 is Marloes terug van zwangerschapsverlof en doet samen met Celine de groep	Groep 1/2C: Celine Heerkes Marloes Dunweg
Groep 1D: vanaf januari 2015 Eva Ruiter samen met Lio-er Nathalie	Groep 1D: vanaf
Groep 3 Hilde de Vroeg: gehele week	Groep 3: Hilde de Vroeg: gehele week
Groep 3/4: Margriet Kuper: gehele week behalve donderdagmiddag Joske Klaver: donderdagmiddag	Groep 3: Eva Ruiter Celine Heeres
Groep 4 Margreet Kroeze: gehele week	Groep 4: Margreet Kroeze: gehele week
Groep 5: Ineke Copinga: gehele week behalve dinsdag 1x per 3 weken Carolien Groenewold: dinsdag 1x per 3 weken	Groep 4/5: Margriet Kuper: gehele week behalve donderdagmiddag Celine Heeres: donderdagmiddag
Groep 6 Wessel Steendam: gehele week behalve dinsdag 1x per 3 weken Carolien Groenewold: dinsdag 1x per 3 weken	Groep 5: Danielle van der Maas: maandag t/m woensdag Carolien Groenewold: donderdag en vrijdag
Groep 7: Carin Balkema: gehele week behalve dinsdag 1x per 3 weken Carolien Groenewold: dinsdag 1x per 3 weken	Groep 6: Ineke Copinga
Groep 8: Danielle van der Maas: maandag t/m woensdag Carolien Groenewold: donderdag en vrijdag	Groep 7: Wessel Steendam: gehele week behalve dinsdag Carolien Groenewold: dinsdag
	Groep 8: Carin Balkema: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag : woensdag

3.1.2 Methodes per 1-8-2014

Beredeneerd aanbod groep 1 en 2	Kleuterplein
Technisch lezen: Aanvankelijk lezen Voortgezet lezen	Veilig leren lezen Timboektoe, voortgezet technisch lezen

Begrijpend lezen	Grip
Taal	Taal Actief
Spelling	Taal Actief
Woordenschat	Taal Actief
Rekenen en wiskunde	De wereld in getallen
Schrijven	Pennenstreken
Aardrijkskunde	De Blauwe Planeet
Geschiedenis	Bij de Tijd
Natuuronderwijs	Huisje, boompje, beestje? Nieuws? Uit de natuur!
Godsdienstonderwijs	Trefwoord
Verkeer	Claxon + Veilig Verkeer Nederland
Sociaal -emotionele ontwikkeling	De Vreedzame School

3.1.3 Organisatie van de basiszorg in de groepen

De zorg binnen de school

De zorg van ons schoolteam is gebaseerd op de principes hulpverlening, preventie en afstemming. Uit onderzoek blijkt dat wanneer leerkrachten goed op de hoogte zijn van de leerlijnen en allerlei gegevens goed kunnen analyseren, onder andere de opbrengsten omhoog gaan. Hiervoor heeft de school een systeem ontwikkeld waarbij zij continue zicht heeft op de ontwikkeling van leerlingen.

- De school hanteert een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen
- Leerkrachten hebben kennis van de leerlijnen en doelen vanuit de methode van de jaargroep zelf, kennis van de jaargroepen daarvoor en daarna zorgt ervoor dat je als leerkracht kunt spelen met datgene wat de methode aanbiedt
- Wanneer de leerkracht een jaarplanning maakt heeft hij/zij overzicht over datgene wat in een schooljaar gedaan moet worden
- De jaarplanning wordt uitgewerkt in een weekplanning en deze weekplanning wordt een week vooruit gemaakt zodat er pro-actief gewerkt kan worden. Schooljaar 2014-2015 zal er voor het eerst gewerkt worden met een jaarplanning. Binnen de weekplanning wordt aangegeven wat de betreffende doelen zijn voor die week, met welke materialen en ook welke leerling binnen de extra zorg vallen, wat de doelen zijn voor die leerlingen en met welk materiaal gewerkt wordt. Tevens wordt aangegeven of de doelen zijn behaald
- Als leerkracht verzamel je allerlei gegevens over de leerling vanuit methodegebonden toetsen, cito toetsen, observaties en ontwikkelingslijsten
- Aan de hand van die gegevens volgt de analyse. Harde gegevens (cijfers/uitslagen/observaties) en er zelf iets van vinden als leerkracht. Dit wordt weergegeven op het analyseformulier. Wanneer de leerkracht tussentijds het didactisch aanbod aanpast, wordt dit aangegeven op het analyseformulier
- Na toetsweken is er meestal ruimte voor een oefenweek, een extra hulpweek. Na een eerste analyse wordt op maat hulp aangeboden, korte termijn begeleiding. Dit wordt vastgelegd in de weekplanning met uiteindelijk controle op het extra aanbod.

Hulpverlening: de kinderen zijn ingedeeld in jaargroepen. De instructie geven we waar mogelijk groepsgewijs, volgens het model DIM. Door middel van verlengde instructie proberen we de groepen zoveel mogelijk bij elkaar te houden. Onze methodes zijn hierop afgestemd door toepassing van basisstof, herhalingsstof en verdiepingsstof (afhankelijk van de methode). Dit beschrijven we in een groepsplan waarvoor we als leidraad het groepsoverzicht gebruiken.

Preventie: er is veel aandacht voor zorg in de onderbouw, zodat de kinderen voldoende voorbereid zijn op het systematisch aanleren van vaardigheden zoals lezen, schrijven en rekenen. Daarbij hoort, dat we veel aandacht besteden aan het ontwikkelen van een zelfstandige werkhouding en het goed kunnen samenwerken. Door goed te observeren en te meten signaleert de school vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben.

Afstemming: we differentiëren de instructie via verlengde en/of extra instructie en pre-teaching aan de instructietafel voor kinderen die hieraan behoefte hebben. Dit doen we via het Directe Instructie Model (zie bijlage). Soms wijken de mogelijkheden van kinderen zover af van het gemiddelde van de groep dat we (via handelingsplannen) individuele programma's uitschrijven. Het format voor de individuele leerlijn vindt u ook in de bijlage.

De leerkracht in de groep werkt handelingsgericht, bijvoorbeeld met groepsplannen. Uitgangspunt is de onderwijsbehoeften van de leerlingen en het behalen van referentieniveaus. De leerkracht verzamelt systematisch gegevens van alle leerlingen door middel van dagelijkse observaties, schriftelijke opdrachten, methodegebonden toetsen, methodeonafhankelijke toetsen, in gesprekken met leerlingen, waar nodig huisbezoeken en vragenlijsten. Deze gegevens worden geordend en systematisch bijgehouden in het groepsoverzicht per vakgebied. Groepsoverzichten en groepsplannen (zie bijlagen) worden bewaard in een groepsmap en in het archief. De toetsgegevens worden vastgelegd in een gestandaardiseerd leerlingvolgsysteem van de school. Per leerling worden ook gegevens bewaard in Esis.

Groepsplannen zijn afgeleid van het schoolplan. In het schoolplan staan de leergebieden beschreven op basis van de kerndoelen. Voor alle leergebieden geeft de school aan welke methodes en materialen gebruikt worden en hoe de leergebieden in niveaus ingedeeld gedurende de hele basisschoolperiode aan bod komen. Leerkrachten die een groepsplan maken, bepalen op

grond van de leerlingengegevens welk deel van het schoolplan voor zijn of haar leerlingen geschikt is in een gegeven periode. De leerkracht maakt uit het totale onderwijsaanbod een selectie voor zijn/haar groep. Per jaar wordt er 2 keer een nieuw groepsplan opgesteld door de groepsleerkracht met 2 tussentijdse evaluaties.

In het schooljaar 2014-2015 zal het verder implementeren van de referentieniveaus en het analyseren verbeterd worden. Ook zal de school normen vaststellen voor de resultaten die zij met de leerlingen nastreeft.

Differentiatie binnen de groep

In de groep zijn er soms (grote) verschillen tussen de leerlingen. Deze verschillen uiten zich in verschillende onderwijs- en instructiebehoeften. In het groepsplan kan dan voor een deel van de groep leerlingen een aangepaste doelstelling, instructiewijze en verwerkingswijze worden aangegeven. Deze clustering van groepjes leerlingen vindt meestal plaats in een beperkt aantal niveaus in dezelfde jaargroep (maximaal 3).

Convergente differentiatie

De school werkt volgens de uitgangspunten van de convergente differentiatie. Dat betekent:

- Voor alle leerlingen, uitgezonderd leerlingen met een officieel vastgestelde eigen leerlijn, geldt dat aan hen in principe de leerstof t/m eind groep 8 wordt aangeboden;
- Dit heeft als consequentie dat in principe aan álle leerlingen van een bepaalde groep de leerstof voor het betreffende groep (leerjaar) wordt aangeboden;
- Voor de "basisgroep" geldt dat aan hen het reguliere aanbod voor de betreffende groep wordt aangeboden;
- Voor "plusleerlingen" geldt eventueel een extra / aanvullend / verdiepend aanbod. Aan hen worden ook hogere eisen gesteld wat betreft het verwachte resultaat op de toets;
- Voor "risicoleerlingen" geldt dat extra instructies / begeleiding nodig zijn om het doel van het betreffende leerjaar te halen. Aan hen worden lagere eisen gesteld wat betreft het resultaat op de toets;
- Differentiatie houdt dus in:
 - differentiatie t.a.v. instructie (pre-teaching, verlengde instructie, geen instructie);
 - begeleiding (pedagogische aanpak, begeleiding bij werkhouding en concentratie);
 - minimumaanbod dat voldoet aan de kerndoelen van de betreffende groep;
- Leerlingen met een officieel vastgestelde eigen leerlijn hebben een eigen leerdoel, dat afwijkt van het leerdoel van de groep. Ditzelfde kan eventueel ook gelden voor hoogbegaafde leerlingen. (M.Balvert, 2010)

Om de organisatie van de zorg op verschillende niveaus in de groep mogelijk te maken heeft de school het systematisch leren van DIM ingevoerd in alle groepen (zie bijlage). Hierdoor krijgt de leerkracht de mogelijkheid om te differentiëren (instructie, verlengde instructie, pre-teaching).

3.1.4 Taak van de groepsleerkracht bij zorg en begeleiding

De leerkrachten zijn de eerstverantwoordelijke voor het signaleren van welke leerlingen extra aandacht nodig hebben. Daartoe gebruiken zij de onderstaande middelen en afgesproken werkwijzen in de school:

- Observeren van leerlingen
- Hanteren van registratie- en signaleringslijsten
- Afnemen en registreren van methodegebonden toetsen
- Afnemen van en registreren van toetsen in het leerlingvolgsysteem
- Analyseren van observatie- en toetsgegevens van alle leerlingen
- Voeren van diagnostische gesprekken en uitvoeren van observaties
- Opstellen van groepsoverzichten (onderbouwing groepsplannen)
- Opstellen van groepsplannen en individuele handelingsplannen
- Bespreken van de groepsoverzichten en groepsplannen tijdens de groepsbesprekingen met de interne begeleider
- Uitvoeren van groepsplannen en individuele handelingsplannen
- Bijwonen van groeps- en leerlingbesprekingen en de verslaglegging hiervan binnen Esis
- Inbreng van leerlingen in leerlingbesprekingen
- Voeren van oudergesprekken en de verslaglegging hiervan binnen Esis
- Leerlingendossier bijwerken en bijhouden binnen het archief en Esis
- Werken met diverse protocollen (zoals hoogbegaafdheid, dyslexie)

3.1.5 Deskundigheidsbevordering van de leerkracht bij zorg en begeleiding

De school gebruikt zowel interne als externe deskundigen ter ondersteuning van de uitvoering van zorg en begeleiding in de groepen. Groepsleerkrachten kunnen hun deskundigheid en vaardigheden vergroten door middel van:

- Scholing (zowel individueel als op teamniveau)
- Bijhouden van vakliteratuur
- Collegiale consultatie
- Coachen door de interne begeleider
- Adviseren en coachen door extern deskundigen

De activiteiten scholing en deskundigheidsbevordering worden jaarlijks benoemd en verantwoord in het Schooljaarplan en Schooljaarverslag. Aan de handelingsbekwaamheid en competenties van het team of individuele teamleden wordt gewerkt volgens het VCOG-protocol functionerings- en beoordelingsgesprekken.

Vanuit het team is tijdens het bespreken van het schoolondersteuningsprofiel de behoefte aangegeven om zich te scholen op gedrag en taakaanpak en op het terrein van dyslexie en dyscalculie.

Niet alleen vanuit de school worden activiteiten gearrangeerd om deskundigheid te bevorderen, ook vanuit het samenwerkingsverband zijn er afspraken gemaakt over de professionalisering van de leraren:

- Vindt plaats dicht bij – en bij voorkeur binnen – de scholen in het Swv 20-01 PO;
- Is een bestuurlijke verantwoordelijkheid;
- Is gericht op:
 - a) Het versterken van de basisondersteuning inclusief de ontwikkelagenda opgenomen binnen de schoolondersteuningsprofielen;
 - b) Het versterken van de expertise in de scholen voor regulier en speciaal (basis) onderwijs;
 - c) Het leren van en met elkaar – dus delen van kennis en kunde;
 - d) Het benutten van de aanwezige en nog te ontwikkelen expertise binnen de scholen en binnen het speciaal (basis) onderwijs en de voormalige samenwerkingsverbanden Weer Samen Naar School en de regionale expertise centra cluster 1,2, 3 en 4;
 - e) Het vormgeven van arrangementen t.b.v. de ondersteuning van leerlingen met specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften;
 - f) Het versterken van het klassenmanagement;
 - g) Het versterken van het omgaan met gedragsproblemen;
 - h) Het versterken van het handelingsgericht werken in directe relatie met het opbrengstgericht werken;
 - i) Het communiceren met ouders;
 - j) Het versterken van de zorgteams binnen de basisscholen;
 - k) Het versterken van het convergent differentiëren.

3.1.6 Taakomschrijving onderwijsassistent bij zorg en begeleiding

Wanneer onze school beschikt over onderwijsassistenten zal de taak van de onderwijsassistent zijn het assisteren van de groepsleerkracht. De onderwijsassistent kan hulp geven aan individuele leerlingen maar kan ook werken met kleine groepjes leerlingen binnen of buiten de groep.

3.1.7 Deskundigheidsbevordering onderwijsassistent bij zorg en begeleiding

Onderwijsassistenten kunnen hun deskundigheid en vaardigheden vergroten door middel van:

- Scholing
- Bijhouden van vakliteratuur
- Coachen door de interne begeleider
- Collegiale consultatie

Onderwijsassistenten laten zich soms ook bijscholen op het gebied van specifieke voorzieningen en technische hulpmiddelen voor leerlingen met beperkingen.

3.1.8 Taakomschrijving Intern Begeleider

De interne begeleider is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van alle zorg en begeleiding binnen de school. De taken van de interne begeleider zijn hier verdeeld aan de hand van een vijftal taakgebieden. Deze zijn afgeleid van de matrix "competenties van de interne begeleider".

Beleidsstaken zorg en begeleiding:

- Opstellen en bewaken van de procedures in het zorgsysteem van de school
- Opstellen en evalueren van de beslissingscriteria t.a.v. zorgniveaus (o.a. doorstroom protocol)
- Opstellen van jaaroverzicht kengetallen zorg en begeleiding
- Bewaken van de kwaliteit zorgverbreding op schoolniveau.

Taken m.b.t. vernieuwing en kennisverbreding betreffende de zorg en begeleiding:

- Initiëren en ondersteunen van expertise in de school m.b.t. zorg en begeleiding
- Opbouwen en onderhouden van relatienetwerk binnen het Samenwerkingsverband
- Opbouwen en onderhouden van relaties met onderwijsbegeleiding en nascholingsinstituten op gebied van zorg
- Onderhouden van contacten en op de hoogte blijven van de ontwikkelingen m.b.t. het voortgezet onderwijs in samenwerking met leerkracht groep 8.

Coördinatie en beheerstaken:

- Opstellen en bewaken jaarplanning zorgactiviteiten (zorgcyclus)
- Coördinatie leerlingvolgsysteem (waaronder de toetskalender)
- Opstellen roosters en coördinatie van de groep- en leerlingenbesprekingen
- Beheer van de leerlingendossiers
- Beheer van de orthotheek
- In samenwerking met leerkrachten van groep 8 de activiteiten rondom de eindtoets bewaken, plannen, uitvoeren en evalueren.

Taken als coach:

- Opzetten en leidinggeven aan groep- en leerlingenbesprekingen
- Uitvoeren van klassenconsultaties met als aandachtspunt het leraargedrag in de groep
- Geven van advies aan leraren t.a.v. zorg in de groep
- Begeleiden van leraren bij het invullen van formulieren rondom de 1-zorgroute en bijvoorbeeld met het ontwikkelingsperspectief en individuele leerlijnen
- Het coachen van leraren
- Inwerken van nieuwe leerkrachten m.b.t. de zorgstructuur van de school.

Leerlinggerichte taken:

- Intakegesprekken met ouders van nieuwe leerlingen met speciale onderwijsbehoeften
- Uitvoeren van diagnostisch onderzoek: observaties, pedagogisch didactisch onderzoek (PDO)
- Overleg met de leerkracht (over o.a. externe onderzoek/hulp met externe deskundigen)
- Gesprekken met ouders (o.a. voorlichting en ondersteuning bij verwijzing)
- Gesprekken met externe deskundigen (consultatief leerlingbegeleider, ambulante begeleiders)
- Bijhouden van het leerlingarchief
- Begeleiden bij het verwijzingsproces.

3.1.9 Deskundigheidsbevordering Intern Begeleider

De interne begeleider(s) vergroten hun deskundigheid door gebruik te maken van:

Scholing
Bijhouden van vakliteratuur
Collegiale consultatie en intervisie met intern begeleiders binnen de VCOG
Consultatieve gesprekken met orthopedagoog of psycholoog van de onderwijsbegeleidingsdienst.

Binnen het samenwerkingsverband worden jaarlijks studiebijeenkomsten georganiseerd voor alle intern begeleiders van de scholen.

Concrete scholing en deskundigheidsbevordering wordt benoemd in het schooljaarplan en verantwoord in het schooljaarverslag.

3.1.10 Taakomschrijving Directeur

Binnen de VCOG ligt deze opdracht bij de personeelsfunctionaris.

3.1.11 Deskundigheidsbevordering Directeur

Binnen de VCOG ligt deze opdracht bij de personeelsfunctionaris.

3.1.12 Preventief en licht curatieve voorzieningen in de schoolaan

In het referentiekader passend onderwijs worden in de basisondersteuning de onderstaande voorzieningen genoemd:

- a) Vroegtijdig signaleren van leer-, opgroei- en opvoedproblemen
- b) Aanbod voor leerlingen met dyslexie en/of dyscalculie
- c) Zorg voor een veilig schoolklimaat
- d) Afgestemd aanbod voor leerlingen meer of minder dan gemiddelde intelligentie;
- e) Fysieke toegankelijkheid en hulpmiddelen voor leerlingen met een lichamelijke handicap;
- f) (Ortho) Pedagogische Programma's gericht op sociale veiligheid en voorkomen van gedragsproblemen;
- g) Protocollen zoals bijvoorbeeld het gedragsprotocol, dyslexie, dyscalculie etc.
- h) Curatieve ondersteuning die de school kan bieden met ketenpartners o.a. CJG, GGD.

Ad b. Dyslexie

Wij hanteren het protocol leesproblemen en dyslexie; zie leesprotocol.

Meer informatie is te vinden op:

<http://www.masterplandyslexie.nl>

<http://www.dyslexieroute.nl>

<http://www.steunpuntdyslexie.nl/dyslexie-op-school/protocollen-dyslexie>

Dyscalculie

Het protocol Ernstige Reken/Wiskundeproblemen en Dyscalculie (ERWD) wordt op onze situatie toepasbaar gemaakt.

Ad c. VVE

Sinds oktober 2012 hebben wij een VVE-groep binnen de school. Een schakelgroep voor jonge kinderen gericht op de taalondersteuning. Dit is een subsidie vanuit de gemeente Groningen. Wij vinden het belangrijk om samen te werken en afstemming te zoeken met ouders en organisaties zoals peuterspeelzalen, kinderopvang, CJG, Vensterwijk Lewenborg, consultatiebureau om zaken als overdracht van voorschool naar school te organiseren. Dit doen we op beleidsmatig en inhoudelijk niveau. Met de gegevens over de leerling kunnen wij binnenschools effectief aan de slag met de onderwijsbehoeften van de leerling. Het doel van VVE is kinderen opgroeien tot zelfredzame burgers die een positieve bijdrage leveren aan onze samenleving. Het ontwikkelen van talent staat centraal en dat kinderen hun talenten kunnen ontwikkelen. Achterstanden op basisvaardigheden zoals taal en rekenen willen we voorkomen en bestrijden. Het programma zorgt voor een hoogwaardig voorschools VVE-aanbod voor doelgroepkinderen en het programma wil ook dat dit doorloopt in het basisonderwijs. dat de doelgroepkinderen zowel een voorschools als een vroegschool VVE programma hebben gevolgd en dat kinderen qua Cito resultaat Woordenschat minimaal op het landelijk gemiddelde ligt, dat tenminste 80% van de doelgroepkinderen die hebben deelgenomen aan het VVE-programma de gemiddelde landelijke groei in vaardigheidsscore op Cito Taal evenaart tussen M1 en M2. Ook is het doel dat ouders van de doelgroepkinderen deelneemt aan het ouderprogramma gekoppeld aan het VVE-programma.

Ad d. Protocol voorbehouden en risicovolle handelingen - www.swv207.nl

Ad e. Meer- en hoogbegaafdheidsprotocol – zie bijlage

Ad f. Checklist toegankelijkheid gebouw en schoolomgeving - zie bijlage

Ad g. Wij starten in het schooljaar 2014-2015 met de Vreedzame School, een van de leerkrachten wordt Vreedzame Schoolcoördinator en we hanteren een gedragsprotocol -zie bijlage

Protocol medisch handelen is vastgesteld op bestuursniveau (zie bijlage protocol medisch handelen).

Checklist toegankelijkheid gebouw en schoolomgeving

Zie bijlage voor een actueel overzicht van de aanwezige voorzieningen in onze school en omgeving.

Gedragsprotocol

We hebben een gedragsprotocol op school MR en team vastgesteld. (zie bijlage)

Preventieve en licht curatieve zorg: Dyslexie en dyscalculie	
De school heeft een aanbod voor leerlingen met dyslexie en dyscalculie	
<i>Invulling</i>	De school heeft ervaring met dyslectische leerlingen. We gebruiken een protocol leesproblemen en dyslexie en een protocol erwd (ernstige reken- en wiskundeproblemen en dyscalculie).
<i>Deskundigheid</i>	De leerkrachten kennen de inhoud van het dyslexieprotocol en het protocol ERDW.
<i>Aandacht en tijd</i>	<p>Leerkrachten zijn in staat het dyslexie- en erwd-protocol toe te passen in de eigen groep.</p> <p>De leerkrachten werken aan de hand van DIM met verlengde instructie, pre- en re-teaching. We gebruiken de mogelijkheden van de methode en de software. De school doet intensief aan Ralfilezen voor het oefenen van het vlot lezen en hebben een methode voor voortgezet technisch lezen.</p> <p>Bij de cito-eindtoets hebben kinderen met dyslexie keuzemogelijkheden over de uitvoering van de toets.</p> <p>De toetsen worden voorgelezen indien mogelijk en noodzakelijk.</p> <p>Er wordt indien nodig gebruik gemaakt van kopieën in groot formaat en een aangepaste kleur.</p> <p>Er kan gebruik gemaakt worden van de luistercd's van Dedicon.</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van Ambrasoft om de spellingsvaardigheden te oefenen.</p> <p>De spellingsregels hangen in groot formaat in de klas.</p>
<i>Voorzieningen</i>	<ul style="list-style-type: none"> -software o.a. luisterboeken, dedicon -Daisyspelers -methode Taal Actief -methode VTL Timboektoe -stappenkaarten voor spelling en rekenen
<i>Gebouw</i>	Er zijn veel mogelijkheden voor stille werkplekken
<i>Samenwerking</i>	<p>Educonnect</p> <p>OCRN</p> <p>Stichting Molendrift</p> <p>De Bres Drachten</p>
<i>Randvoorwaarden</i>	<p>Goed klassenmanagement</p> <p>Rust en veiligheid in school</p> <p>Voorspelbaarheid en structuur is een must</p> <p>Deskundigheidsbevordering leerkrachten</p> <p>Geld voor aanschaf hulpmiddelen</p>

3.1.13 Protocollen

We hebben een aantal beleidsstukken en protocollen in de school om afstemming, doorgaande lijn te organiseren binnen de school. Het gaat dan onder andere om de volgende protocollen die in de bijlagen te vinden zijn:

- Aannamebeleid
- Protocol doorstroom
- Criteria indeling groepen
- Criteria verdeling groepen 2 en 3
- Protocol toelaten, schorsen en verwijderen
- Gedragsprotocol
- AB
- SVIB binnen het protocol AB
- School en scheiding
- Externen onder schooltijd
- Voorbehouden en risicovolle handelingen
- Verzuimprotocol
- Zedenzaken en maatschappelijke onrust
- Stageprotocol
- Protocol kindermishandeling en huiselijk geweld
- Actief burgerschap en sociale integratie
- Gouden Weken
- Werkdocument OGO
- Kwaliteitszorg
- Po-Vo Intergrip
- Plaatsingswijzer
- Vreedzame School
- Ouderbetrokkenheid
- Functionerings- en beoordelingsgesprekken.

3.1.14 Het Leerlingvolgsysteem en de toetskalender

De school maakt gebruik van een samenhangend systeem van instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en ontwikkeling van alle leerlingen. Onder leiding van de interne begeleider stellen de leerkrachten van groep 1 t/m 8 twee keer per jaar (zie voor het tijdstip van afnemen de toetskalender – zie bijlage) de groepsresultaten vast aan de hand van de landelijk genormeerde methodeonafhankelijke toetsen. Wij gebruiken hiervoor de volgende Cito LVS toetsen.

Overzicht LVS toetsen

Toetsen	Naam van de toets S/Dtoets
Ruimtelijke oriëntatie en getalbegrip	Cito Rekenen voor kleuters – signalerende toets
Beginnende geletterdheid	Aarnoutse CPS – signalerende toets
Taal voor kleuters	Cito Taal voor kleuters – signalerende toets
Woordenschat	Cito Woordenschat – signalerende toets
Technisch lezen	Veilig leren lezen – signalerende toets Cito Technisch lezen – signalerende toets Cito DMT/AVI – signalerende toets EMT en Klepel – diagnostische toets
Begrijpend luisteren	Cito Begrijpend luisteren groep 3
Begrijpend lezen	Cito begrijpend lezen – signalerende toets
Spelling	Cito spelling – signalerende toets en PI-dictee – diagnostische toets
Rekenen	Cito rekenen en wiskunde – signalerende toets. TTR, NTR en DLE-toets Rekenen – diagnostische toets
Sociaal emotionele ontwikkeling	SCOL – signalerende toets
Eindtoets	Cito Eindtoets / Cito Niveautoets / NIO / WISC III

De leerkracht legt binnen twee weken na het afnemen van de toetsen de resultaten van alle methodeonafhankelijke toetsen vast in het geautomatiseerde LVS. Leerkrachten kunnen hun eigen gegevens bewaren in een zorgmap.

3.1.15 Organisatie van het zorgoverleg op school

De beschrijving van het zorgoverleg op school is hier volledig gebaseerd op de cyclus van het handelingsgericht werken en plannen van de zorg conform het model van de 1-zorgroute. (Balvert, 2010)

Groepsbespreking

De interne begeleider organiseert, minimaal 3 keer per jaar, een groepsbespreking.

Deelnemers aan de groepsbespreking zijn in ieder geval:

De interne begeleider

De leraar(leraren) van de desbetreffende groep

Centraal in de groepsbespreking staat de handelingsplanning op basis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen en de gestelde doelen (het groepsoverzicht met bijbehorend groepsplan).

De leerkracht signaleert leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. In het groepsoverzicht noteert de leerkracht de actuele leerlingengegevens.

De Cito middendoetsen van januari worden in februari besproken. Er wordt een nieuw groepsplan opgesteld.

Cito eindtoetsen van mei en juni worden in juni besproken. Vervolgens komt er een overdrachtsbespreking waarbij de huidige groepsleerkracht de nieuwste groepsoverzichten bespreekt met de nieuwe groepsleerkracht. De intern begeleider is aanwezig bij dit gesprek in verband met de continuïteit en doorgaande lijn.

Aan het begin van het schooljaar (augustus) wordt het groepsplan aansluitend opnieuw opgesteld. In november en in april worden de groepsplannen zonodig ook aangepast en besproken.

Bijbehorende formulieren:

- Groepsoverzicht binnen Esis
- Groepsplan binnen Esis
- Analyseformulier

Leerlingbespreking

Op vaste momenten in het schooljaar (steeds na de groepsbespreking) en incidenteel gedurende het schooljaar indien nodig (bij een begeleidingvraag van de leerkracht) organiseert de interne begeleider een leerlingbespreking.

Deelnemers aan de leerlingbespreking kunnen zijn:

De interne begeleider

De leraar (leraren) van de betreffende groep

De consultatieve begeleider van de onderwijsadviesdienst of het samenwerkingsverband

De ambulante begeleider van het samenwerkingsverband/ speciaal onderwijs

De ouders/verzorgers van de leerling

De schoolarts/schoolverpleegkundige

Doel van de leerlingbespreking is het inventariseren van een complexe hulpvraag van de leerkracht met als mogelijke uitkomsten;

Noodzaak tot verdere diagnostiek

Aanpassen van het zorgniveau

Bijstellen van het groepsplan/ individuele handelingsplanning/leerlijn.

Inschakelen van externe zorg/ voorbereiding verwijzing.

Bijbehorende formulier:

- Formulier leerlingbespreking (bijlage)

IZAT (Intern Zorg Advies Team)

Leerlingen die extra zorg nodig hebben worden allereerst door de leerkracht gesignaleerd. Extra zorg kan zich voordoen op het gebied van het leren, de werkhouding, het sociaal emotioneel functioneren en/of de thuissituatie van de leerling. Als de leerkracht en/of de interne begeleider vind(t)(en) dat multidisciplinair overleg nodig is dan kan de interne begeleider de leerling inbrengen in het casuoverleg van het interne zorg adviesteam (IZAT). Hiervoor dient de school toestemming van de ouders te vragen. Het overleg dient ter ondersteuning van ouders/verzorgers, leerlingen, leerkrachten, ib-er en/of directeur. 4 keer per schooljaar organiseert de intern begeleider een IZAT.

Deelnemers aan het IZAT zijn:

De directeur

De interne begeleider

De consultatieve begeleider van de onderwijsadviesdienst of het samenwerkingsverband

De ambulante begeleider van het samenwerkingsverband/ speciaal onderwijs
De schoolverpleegkundige
Teamlid van het sociale wijkteam Lewenborg.

Doel van de IZAT is het bespreken van een complexe hulpvraag van de leerkracht samen met verschillende disciplines binnen de school met als mogelijke uitkomsten:

- Noodzaak tot verdere diagnostiek
- Aanpassen van het zorgniveau
- Bijstellen van het groepsplan/ individuele handelingsplanning/leerlijn.
- Inschakelen van externe zorg/ voorbereiding verwijzing.

Bijbehorend formulier:

- IZAT-besprekingsformulier

Taken van de IZAT-leden zijn:

Dit onderdeel wordt uitgewerkt en vastgesteld in september 2014.

Werkwijze IZAT:

Dit onderdeel wordt uitgewerkt en vastgesteld in september 2014.

Verantwoordelijkheden IZAT zijn:

Dit onderdeel wordt uitgewerkt en vastgesteld in september 2014.

Na het IZAT volgt er een terugkoppeling naar het team zodat iedereen binnen de school op de hoogte is. Deze terugkoppeling vindt plaats via het IZAT-formulier waarbij de afspraken en acties zijn beschreven.

Zorgvergadering van het (Bouw)team

Op een aantal vaste tijdstippen, organiseert de Intern begeleider en/of de directeur een zorgvergadering voor het hele team. Dit kan ook op bouwniveau georganiseerd worden, vooral bij grote scholen.

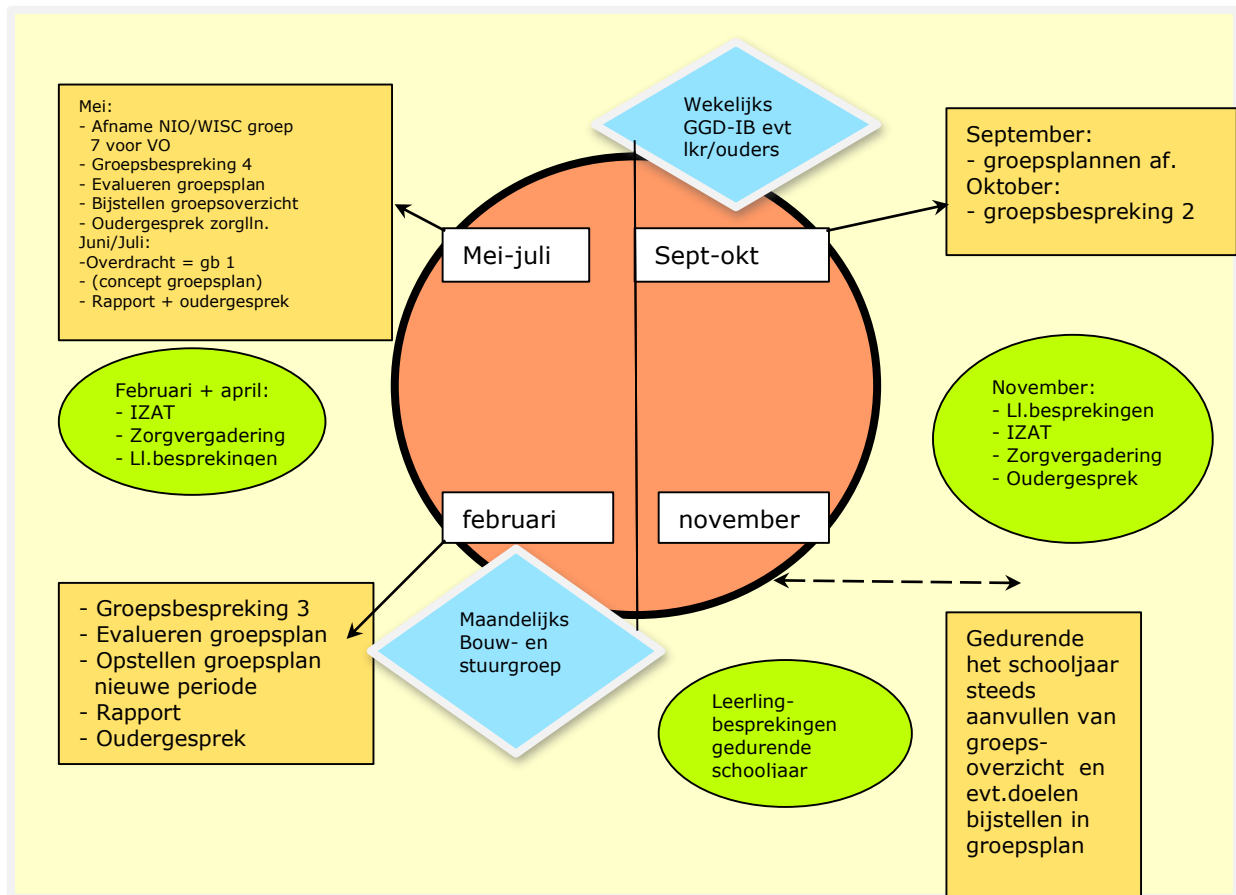
Deelnemers aan deze zorgvergaderingen zijn;

- De directie
- De interne begeleider(s)
- Het team/of de betreffende bouw

Op de zorgvergaderingen worden bijvoorbeeld de volgende agendapunten ingebracht door de Intern begeleider en/of de directie:

- Terugkoppeling van het IZAT
- Leerlingen met zodanige (gedrag)problemen dat het van belang is dat er wordt gekozen voor een aanpak die wordt uitgevoerd door het team /bouwteam.
- Leerlingen die in aanmerking komen voor versnellen of verlengen.
- Leerlingen met een individuele leerlijn, of daarvoor in aanmerking komen.
- Trendanalyse van opbrengsten op school- en groepsniveau.
- Het Schoolondersteuningsprofiel van de school.
- Een specifiek zorgthema bijvoorbeeld gekoppeld aan een scholing of ontwikkeltraject van de school.

In schema het zorgoverleg op school

3.1.16 Handelingsgericht werken en plannen van de zorg

Uit onderzoek blijkt dat als er duidelijke doelen gesteld worden, het onderwijs daarop afgestemd wordt en vervolgens gegevens verzameld, geanalyseerd, geïnterpreteerd en besproken worden kinderen op basis hiervan veel gericht ondersteunt kunnen worden bij het leerproces. Dit zal de leeropbrengsten verhogen en daarbij ook de kwaliteit van begeleiding. Op deze wijze wordt er goed aangesloten bij wat leerlingen begrijpen, kennen en kunnen en tegelijkertijd worden de doelen voor ogen gehouden.

In de uitvoering op school hanteren we de planningscyclus van het handelingsgericht werken zoals in het project 1-zorgroute (WSNS +, NTO-Effekt, KPC) is weergegeven.

Daarin wordt het onderwijs gepland middels z.g. groepsplannen. Deze worden op een systematische wijze gedurende het schooljaar steeds bijgesteld door de groepsleerkrachten aan de hand van behaalde resultaten en de doelstellingen van het betreffende onderwijsleergebied. De afstemming op de onderwijsbehoeften van de leerlingen wordt hiermee zichtbaar vastgelegd. De interne begeleider bespreekt met de groepsleerkrachten de specifieke zorgleerlingen en de aanpak van de leerkracht daarbij. Welke aanpak heeft succes en welke doelstellingen zijn in de volgende periode haalbaar voor deze leerlingen.

De stappen die bij het opstellen van een groepsplan worden doorlopen zijn:

- 1) evalueren voorgaande groepsplan en verzamelen van leerlinggegevens
- 2) selecteren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften
- 3) benoemen van specifieke onderwijsbehoeften
- 4) clusteren van leerlingen met gelijke specifieke onderwijsbehoeften
- 5) opstellen van het groepsplan
- 6) uitvoeren van het groepsplan

In het groepsoverzicht worden de stappen 1 t/m 4 verwerkt.

Voorafgaand aan de opstelling van het groepsplan wordt door de leerkracht de onderbouwing van dit plan nauwkeurig vastgesteld aan de hand van de LVS gegevens, observaties en gesprekken met leerlingen en ouders en weergegeven in een (groep)overzicht.

In onderstaand schema is aangegeven hoe deze planningscyclus iedere periode eruit ziet.

De basiszorg is het gedeelte links: Hier zien we de cyclus van waarnemen-begrijpen-plannen en realiseren van het onderwijsaanbod (6 stappen). De groepsleerkracht is hier verantwoordelijk voor.

De breedtezorg vindt plaats naar aanleiding van signalen die allereerst aan bod komen in de groepsbesprekingen, daar wordt besloten of er een individuele aanpak nodig is met evt. specialistische ondersteuning in de groep. De blauwe kolom aan de rechterkant van het schema. Geeft de breedtezorg weer. Hier werkt de groepsleerkracht samen met de interne begeleider en eventueel andere specialisten in de school.

De dieptezorg zit onderin het schema. De interne begeleider is hier verantwoordelijk voor het goed doorlopen van alle processen en communicatie met alle betrokken partners.

Bij handelingsgericht werken worden op 3 niveaus gegevens bekeken en geanalyseerd:

Schoolniveau:

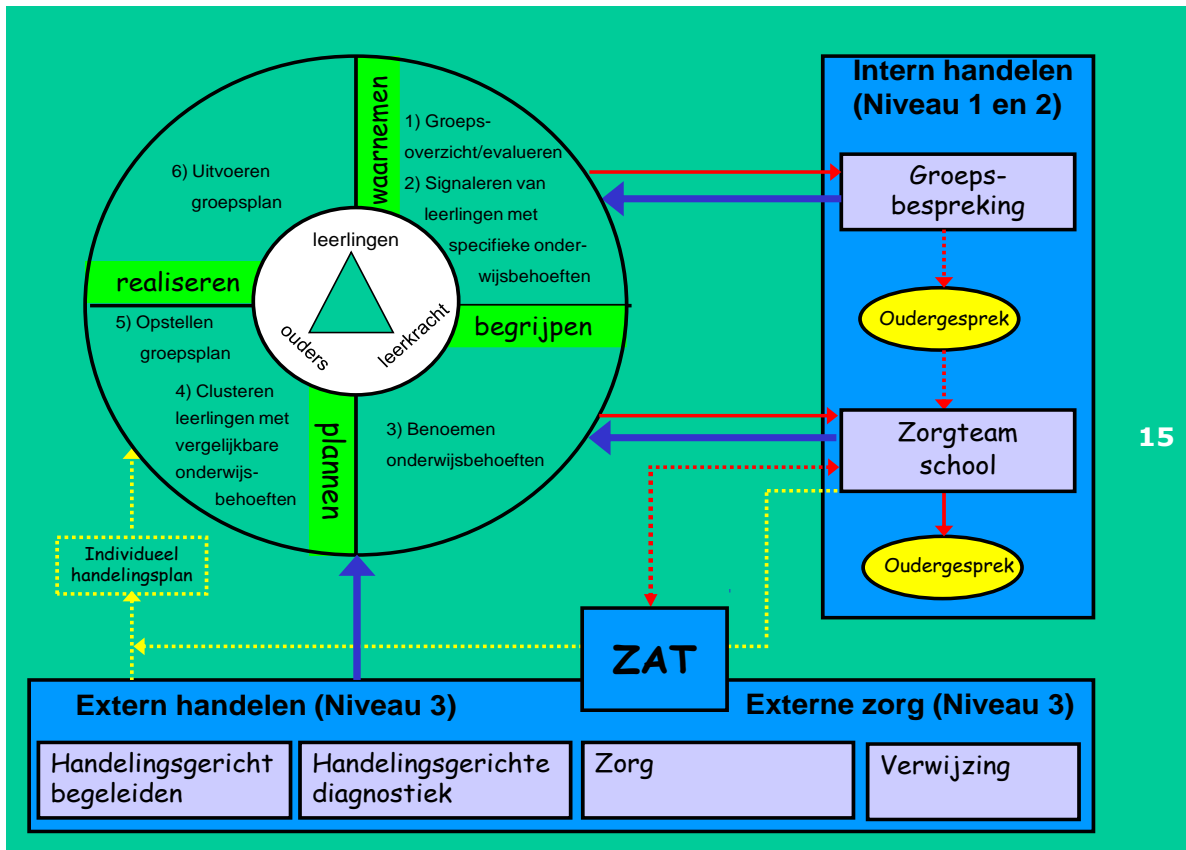
Hierbij wordt bekeken hoe het onderwijs zich ontwikkelt op schoolniveau bijvoorbeeld door het maken van trendanalyses. Dit gebeurt bij ons twee keer per jaar naar aanleiding van de Citotoetsen. Op dit punt is de school in ontwikkeling door onder andere het ontwerpen van een analysewijzer en het leren analyseren door de IB-er en vervolgens door de leerkrachten.

Groepsniveau:

Hierbij wordt bekeken hoe het onderwijs zich ontwikkelt op schoolniveau. Hierbij wordt een vergelijking gemaakt ten opzichte van eerdere toetsresultaten, hoe de scores op verschillende onderdelen zijn en of verwachtingen kloppen. Op dit punt is de school in ontwikkeling door onder andere het ontwerpen van een analysewijzer en het leren analyseren door de IB-er en vervolgens door de leerkrachten.

Leerlingniveau:

Hierbij wordt bekeken hoe individuele leerlingen zich ontwikkelen. We kijken hierbij onder andere naar de vaardigheidsgroei, welke opvallendheden er te zien zijn in de ontwikkeling en welke leerlingen in aanmerking komen voor een nadere analyse. Op dit punt is de school in ontwikkeling door onder andere het ontwerpen van een analysewijzer en het leren analyseren door de IB-er en vervolgens door de leerkrachten.

15

3.1.17 De procedure bij doorstroom en uitstroom

Tijdens de schoolloopbaan van leerlingen constateren leerkrachten soms dat een leerling met een vertraagde ontwikkeling gebaat is bij een leerjaarverlenging en andere leerlingen met een snelle ontwikkeling gebaat zijn met een leerjaarversnelling. De procedure voor doorstroom en uitstroom hebben wij hiervoor vastgelegd in ons overgangsprotocol.

In het overgangsprotocol willen wij duidelijk richtlijnen afspreken met betrekking tot de overgang, leerjaarverlenging en leerjaarversnelling evenals de overgang naar het voortgezet onderwijs.

Het overgangsprotocol is in samenwerking met het team en de MR tot stand gekomen.

Een samenvatting van het overgangsprotocol staat in de schoolgids.

Het protocol is te vinden als bijlage.

3.2 Zorgniveau 2: de Breedtezorg – externe zorglijn

3.2.1 Consultatie in de leerlingbegeleiding

Uit de groeps-/ leerlingenbespreking kan naar voren komen dat aanvullende expertise van een extern deskundige nodig is. Hiervoor is het mogelijk op schoolniveau (of in het expertisecentrum van het SWV) een onderwijsadviseur met orthopedagogische/psychologische specialisatie in te schakelen, de consultatieve leerlingbegeleider (CLB). Voor een consultatie met de orthopedagoog/psycholoog van Educonnect legt de interne begeleider het contact nadat toestemming is verkregen van de ouders/verzorgers van de leerling(en).

3.2.2 Diagnostiek en aanvullend onderzoek en observatie

Soms is het nodig om aanvullend onderzoek uit te voeren om de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling goed in beeld te krijgen. Het kan dus zijn dat voor een verheldering van de probleemanalyse een kindgericht onderzoek/observatie nodig is. Een dergelijk psychologisch en/of didactisch onderzoek is onderdeel van een handelingsgerichte diagnostiek. De consultatieve leerlingbegeleider (CLB) van Educonnect voert deze onderzoeken uit.

3.2.3 Werken met Individueel handelingsplan

Indien blijkt dat een leerling, op welke wijze dan ook, een achterstand opbouwt in de cognitieve ontwikkeling en/of de sociaal emotionele ontwikkeling kan extra ondersteuning door het werken met een individueel handelingsplan gegeven worden. Individuele handelingsplanning geeft aan waarin de aanpak voor deze leerling afwijkt van de eerder in het groepsplan gestelde aanpak. Bijvoorbeeld: een bepaalde leerling heeft anders dan de andere leerlingen, na de groepsinstructie, 1 op 1-instructie nodig. Dat geldt alleen voor deze leerling en het wordt dan ook genoteerd in een individuele handelingsplanning. Zo is het individueel handelingsplan in feite een verbijzondering van het groepsplan, namelijk beschrijvend datgene dat van het groepsplan afwijkt en datgene wat nader gepreciseerd wordt voor een bepaalde leerling.

In de handelingsplanning moet duidelijk zijn onderbouwd welke onderwijsaanpak nodig is, wat de onderwijsbehoefte is, moet duidelijk zijn wat het doel is, hoe dit wordt bereikt en op welke wijze er wordt getoetst of het doel is bereikt en wat het vervolg is van deze evaluatie. Bijvoorbeeld alleen vermelden dat een leerling een E- of D-score heeft als onderbouwing is niet voldoende. Er moet worden aangegeven hoe de leerontwikkeling is geweest en welke interventies zijn gedaan door de groepsleerkracht. In het groepsoverzicht worden de vorderingen en leerlingkenmerken regelmatig bijgehouden door de groepsleerkracht.

Tot slot zullen de ouders altijd geïnformeerd moeten worden. In het geval van een individuele handelingsplanning (bijvoorbeeld de 1 op 1 instructie) is er wettelijk gezien alleen sprake van informatieplicht naar de ouders.

3.2.4 Werken met eigen leerlijn, uitstroom- of ontwikkelingsperspectief

In het schoolplan staat het leerstofaanbod van alle vakgebieden van groep 1 t/m 8 beschreven. Via het leerstofaanbod wordt verwezen naar kerndoelen en referentieniveaus. Leerlijnen zijn beschreven door middel van de leerdoelen die de leerlingen doorlopen in een vast aantal niveaus. Voor taal en rekenen gelden de landelijk beschreven referentieniveaus. (zie <http://www.slo.nl/downloads/2009/referentiekader-taal-en-rekenen-referentieniveaus.pdf>) Voorbeeld van een leerdoel is: het uit het hoofd kunnen splitsen, optellen en aftrekken van getallen onder de 100. Voordat leerlingen dit kunnen is er veel gebeurd in het onderwijs. De stappen die leerlingen moeten zetten op de leerlijn moeten voor leerkrachten duidelijk zijn. De leerkracht plaatst zijn/haar leerlingen ergens op de leerlijn bij het opstellen van het groepsplan. Onder een eigen leerlijn verstaan we dat het kind werkt op zijn/haar eigen niveau en in een eigen tempo vorderingen maakt. Vooraf is aangegeven welke doelen bereikt moeten worden en hoe deze getoetst worden en wanneer. Daarnaast wordt aangegeven op welk niveau een kind hoogstwaarschijnlijk uitstroomt. Deze eigen leerlijnen kunnen zowel voor leerlingen die zwak, maar ook voor leerlingen die uitzonderlijk goed presteren. Het werken met een eigen leerlijn is alleen mogelijk bij de vakgebieden rekenen, spelling, schrijven en technisch en begrijpend lezen. Het werken met een eigen leerlijn wordt in het individuele handelingsplan voor die bepaalde leerling verantwoord. De leerkrachten zorgen ervoor dat de volgende elementen daarin beschreven staan:

- Het uitstroomprofiel voor het eindniveau van de basisschool;
- Of de leerling zich ontwikkelt conform het ontwikkelingsperspectief
- Concrete prestatieniveaus, uitgedrukt in resultaat op de bijbehorende LVS toets, bij voorkeur uitgedrukt in vaardigheidsniveau voor het eind van het schooljaar per vak waarvoor de leerling werkt met een eigen leerlijn
- Tussendoelen en einddoelen op de leerlijn per vakgebied, ook uitgedrukt in referentieniveaus, zo nodig op de gebieden taal/rekenen/sociaal emotioneel en/of taakwerkhouding
- Beredeneerde keuzes weergeven
- Evaluatiemomenten

Het ontwikkelingsperspectief / eigen leerlijn wordt opgeslagen in het leerlingdossier binnen Esis en in het papieren archief.

Het ontwikkelingsperspectief is een leidraad voor het personeel en eventuele externe begeleiders.

Minimaal twee keer per jaar vindt er een (tussen)evaluatie plaats waarin gekeken wordt of de gestelde doelen gehaald worden en of de ontwikkeling in de pas loopt met het geplande uitstroomprofiel.

Wettelijk is de school verplicht het handelingsplan waarin met een eigen leerlijn wordt gewerkt voor akkoord te laten ondertekenen door de ouders. Deze handelingsplannen moeten minimaal één maal per jaar worden geëvalueerd en bijgesteld met een handtekening van de ouders. Tijdens het bespreken van de plannen maakt de school samen met leerling en ouders afspraken over de begeleiding en wie waarvoor verantwoordelijk is.

Ook wordt er eventueel een psychologisch/didactisch onderzoek uitgevoerd om het leerniveau van de leerling nauwkeurig te kunnen bepalen.

In een bijlage staat een model voor een handelingsplan met een eigen leerlijn.

3.2.5 Taken zorgspecialisten op school

Afhankelijk van welk specialisme beschikbaar is kan hier een taakomschrijving kort beschreven worden. Deze specialisten kunnen ook groepsleerkrachten zijn die voor een deel van hun taken hiervoor beschikbaar zijn gesteld in de school.

Soms wordt de onderwijsassistent specifiek ingezet bij de individuele begeleiding van leerlingen met een indicatie voor zorg (rugzakje).

In de zorg en begeleiding van de leerlingen op onze school beschikken we over de volgende specialisten:

- Orthopedagoog/psycholoog (Educonnect)
- Vakdocent MRT (Vensterwijk Lewenborg)
- Specialisten vanuit de bovenschoolse kennisbank (VCOG)
- Ambulant begeleider (SBO / REC cluster 2, 3 en 4)
- Schoolverpleegkundige en schoolarts (GGD)
- Sociaal verpleegkundige (GGD)
- Logopedist GGD – screening groep 1-2
- Gedragsspecialist (leerkracht 't Kompas)

Het inzetten van de interne specialistische onderwijszorg en begeleiding binnen de school behoort tot de breedtezorg van de school. Inzet van deze deskundigen vindt plaats nadat de vraag van de leerkracht in de groep- en/of leerlingenbespreking aan de orde is geweest. De hulp en begeleiding van de specialist kan zowel gericht zijn op de leerkracht als op de leerling. De werkzaamheden van sommige zorgspecialisten richten zich ook op de preventie van problemen en op ondersteuning van leerkrachten. De zorgspecialisten werken nauw samen met de groepsleerkrachten en intern begeleider en werken uiteindelijk onder verantwoordelijkheid van de directeur van de school.

3.2.6 Samenwerking met Cluster 1 en 2 en zorgaanbieders

Onderstaande informatie komt vanuit het ondersteuningsplan swv 20-01 PO.

Samenwerking met cluster 1

Wanneer leraren, ouders of andere verwijzers vermoeden dat een kind of jongere een visuele beperking heeft, kunnen de ouders hun kind aanmelden bij Visio of Bartiméus (Bartiméus infolijn: 0900-77 888 99 of Visio Cliëntsverbodsbureau: 088-585 85 85). Ook scholen of samenwerkingsverbanden kunnen leerlingen aanmelden mits zij daarvoor toestemming hebben van de ouders. Na aanmelding worden de medische gegevens, waaronder de oogheelkundige gegevens, opgevraagd en worden er zo nodig gedurende één of meerdere dagen onderzoeken uitgevoerd, zoals visueel functieonderzoek, psychologisch onderzoek en pedagogisch en /of didactisch onderzoek. Op grond van de resultaten van dit onderzoek beoordeelt de Commissie van onderzoek van de betreffende onderwijsinstelling of het kind op basis van de landelijke toelatingscriteria recht heeft op ambulante onderwijskundige begeleiding of op onderwijs van een onderwijsinstelling voor leerlingen met een visuele beperking.

Wanneer het kind/de jongere toelaatbaar is, wordt in afstemming met de ouders en (indien aan de orde) de reguliere school een passend arrangement samengesteld: ambulante onderwijskundige begeleiding op een reguliere school; ieder arrangement wordt op maat ingevuld op basis van de behoeften en ondersteuningsvragen van de betreffende leerling, de ouders en de leraren/de school. (voortgezet) speciaal onderwijs bij een onderwijsinstelling voor leerlingen met een visuele beperking.

Samenwerking met cluster 2

Met de ingang van de wet op Passend Onderwijs op 1 augustus 2014, krijgen de reguliere scholen zorgplicht. De instellingen van cluster 2 hebben vanaf die datum ondersteuningsplicht. De overheid heeft bepaald dat cluster 2 niet tot de samenwerkingsverbanden gaat behoren maar een landelijke positie heeft. Cluster 2 is verantwoordelijk voor het leveren van expertise aan de leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben dan het regulier onderwijs kan bieden en voor die leerlingen die toelaatbaar zijn tot een instelling van cluster 2.

Voor leerlingen met een auditieve en/of communicatieve beperking (doof, slechthorend en/of ernstige spraaktaalmoeilijkheden), waarbij de ondersteuningsbehoefte de zorgplichtmogelijkheden overstijgt werken we als samenwerkingsverband en werken de scholen binnen ons samenwerkingsverband samen met de Stichting Kentalis Onderwijs, gevestigd aan de Rijksweg 63, 9752 AC te Haren (www.kentalis.nl).

De gemaakte afspraken van deze samenwerking ten aanzien van:

Basisondersteuning:

Wanneer de schoolinterne ondersteuning ontoereikend is en vragen rondom een vermoede cluster 2 problematiek niet beantwoord kunnen worden kan een aanvraag voor een Consultatie en Advies-traject worden aangevraagd. Het traject is kosteloos. Het invullen van een signaleringsinstrument t.a.v. vermoede cluster 2-problematiek gaat hieraan vooraf.

Extra ondersteuning binnen het regulier onderwijs:

Wanneer de school of vanuit het samenwerkingsverband concludeert dat de school en/of het samenwerkingsverband niet volledig aan haar zorgplicht kan voldoen wordt een toeleidingstraject naar extra ondersteuning aangevraagd. De informatie/onderzoeksgegevens van de school, in acht nemende de privacy reglementen, zijn hiervoor beschikbaar.

Vanwege de ondersteuningsplicht stelt de overheid dat de cluster 2 instelling verantwoordelijk is voor een kwalitatief goede inzet van deze middelen. Deze middelen moeten ook als zodanig verantwoord worden. Vanuit dit perspectief heeft de instelling cluster 2 de plicht om de doelmatigheid van de inzet van deze middelen te borgen. Binnen deze kaders is het echter inmiddels wel mogelijk dat de middelen ook ter beschikking worden gesteld aan de reguliere scholen, in elk geval in de overgangsfase tot 1 augustus 2016.

Voorwaarden aan inzet van menskracht en middelen binnen regulier primair onderwijs:

Omdat de instelling cluster 2 verantwoording af dient te leggen over de geboden kwaliteit, zijn door de sector voorwaarden opgesteld waarvoor de middelen worden ingezet.

In een op overeenstemming gericht overleg tussen de instelling cluster 2 en het regulier onderwijs, worden afspraken gemaakt over hoe aan de vraag van de leerling en/of de context wordt voldaan en wie dit doet. De drie voorwaarden voor inzet van middelen in het regulier primair onderwijs zijn:

1. De middelen worden gericht ingezet voor *directe begeleiding* van de leerling cluster 2 (specifieke remedial teaching, logopedist in eigen dienst, toegankelijk maken van leerstof en overige activiteiten inzake de taalontwikkeling en communicatieve redzaamheid);
2. De middelen worden ingezet voor de *directe ondersteuning* van de leerkracht/ school t.a.v. pedagogische en didactische vaardigheden m.b.t. de leerling cluster 2. (bijvoorbeeld in de vorm van coaching, cursussen, trainingen, co-teaching, etc.);

3. De middelen worden ingezet voor *specifieke materialen* t.b.v. de leerling cluster 2 in afstemming met cluster 2.

Overgangsregeling:

Voor de leerlingen die een beschikking cluster 2 hebben met als einddatum 1 augustus 2015 (of later) is een overgangsregeling gemaakt. Deze overgangsregeling loopt van 1 augustus 2014 tot 1 augustus 2016 en geldt niet voor indicaties die na 1 augustus 2014 worden afgegeven. Gedurende deze periode tot 1 augustus 2016 zal de instelling cluster 2 in goede samenwerking met de reguliere school zorgen voor doelmatige inzet van deskundigheid ten behoeve van de leerling, uiteraard in overleg met de ouders. Dit houdt in dat zowel mensen vanuit cluster 2 als mensen uit het regulier onderwijs taken in dit kader kunnen uitvoeren. In dat laatste geval kunnen ten behoeve van die inzet middelen beschikbaar worden gesteld, wederom mede in overleg met de ouders/de leerling.

Er wordt een overeenkomst gesloten met de school(besturen) waarin o.a. afspraken rond omvang en voorwaarden voor beschikbaarstelling worden vastgelegd, geldend voor de overgangsregeling van 1 augustus 2014 tot 1 augustus 2016, afhankelijk van de onderwijsbehoefte van de cluster 2 leerling.

Verwijzing/plaatsing cluster 2 speciaal onderwijs/voortgezet speciaal onderwijs

Wanneer op de school of het samenwerkingsverband concludeert dat de school en/of het samenwerkingsverband niet volledig aan haar zorgplicht kan voldoen wordt een toeleidingstraject naar plaatsing op een cluster 2 school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs aangevraagd. De informatie/onderzoeksgegevens van de school, in acht nemende de privacy reglementen, zijn hiervoor beschikbaar.

Expertise-overdracht:

Kentalis onderwijs is de scholen binnen het samenwerkingsverband van dienst bij het vergroten van de cluster 2-expertise en kan daarbij gebruikmaken van het Kentalis scholingsaanbod. De kosten van deze dienstverlening worden in overleg op basis van offerte vastgesteld.

Samenwerking met zorgaanbieders

Het Swv 20-01 PO zet in op afstemming met de zorgaanbieders in de regio.

Deze samenwerking vindt plaats door periodiek bestuurlijk overleg tussen de zorgaanbieders, de gemeenten/provincie en het onderwijs op provinciaal en subregionaal niveau. De wens is dit overleg te verbinden met het bestaande provinciaal Afstemmingsoverleg zorg voor de jeugd. Dit overleg vindt nu nog niet plaats. Wij vinden het van belang dit overleg tot stand wordt gebracht.

De zorgaanbieders zijn de uitvoerders van zorgverlening aan de leerlingen. In de transitie zorg voor de jeugd in Nederland vinden er decentralisatie plaats van alle jeugdzorg. De gemeente wordt verantwoordelijk in de toeleiding naar de zorg die door de zorgaanbieders wordt verleend.

We willen als onderwijs goed zicht houden op deze transitie en de gevolgen daarvan voor onze leerlingen. We willen daarbij ook de dialoog tot stand brengen wat de scheiding is tussen de ondersteuning die de school biedt en de zorg die via de gemeente wordt aangeboden door de zorgaanbieders.

3.2.7 Aanmelding bij Zorg voor Jeugd Groningen

GGD-IB-overleg

Aangezien Lewenborg een hoog percentage aan zorggezinnen in de wijk Lewenborg heeft komt de school in aanmerking voor extra uren vanuit de CJG voor de sociaal verpleegkundige op school. Hierdoor is het mogelijk dat de sociaal verpleegkundige structurele uren per week beschikbaar heeft voor de school zodat zij op donderdag om 8.15 uur op het schoolplein kan staan en vervolgens met ouders, leerkrachten en intern begeleider in gesprek kan zijn en andere taken kan uitvoeren in het belang van de school en zijn ouders en kinderen.

Bijbehorend formulier:

- GGD-IB-overleg

Regionale Verwijsindex Zorg

In Groningen is er een regionale verwijsindex Zorg voor Jeugd ingesteld. Deze functioneert als een loket waar scholen meldingen kunnen inbrengen over leerlingen over wie zorgvragen leven. In onze gemeente heeft de verwijsindex de functie en taken van het bovenscholingszorgadvies team overgenomen. Namens de school kan een vertegenwoordiger of directielid aangewezen worden als

melder voor de verwijsindex. Momenteel is de VCOG niet aangesloten bij de Verwijsindex. Mocht de school zorgen hebben, dan bespreken we dit met ouders en de schoolverpleegkundige van de GGD. Als deze verpleegkundige in contact komt met ouders en zich ook zorgen maakt, dan wordt dit bij ouders gemeld en vervolgens komt er een melding in de Verwijsindex. Hoe Zorg voor Jeugd werkt is te lezen in de bijlage.

3.2.8 Aanmelding bij instelling voor jeugdzorg

Een directe aanmelding voor hulp vanuit de jeugdzorg kan alleen gedaan worden door de ouders zelf. Hier kan de school dus alleen verwijzen naar het Bureau voor Jeugdzorg. Op verzoek van de ouders kan de school wel informatie verstrekken aan jeugdzorg over de leerling. De interne begeleider bespreekt de mogelijkheden met de ouders en kan indien mogelijk/nodig ouders adviseren om jeugdzorg in te schakelen.

3.2.9 Het zorgprofiel van de breedtezorg in school

De breedtezorg op school wordt mede bepaald door de aanwezigheid van extra zorgvoorzieningen en onderwijsarrangementen ten behoeve van leerlingen met specifieke belemmeringen. Leerlingen die een specifiek onderwijszorg arrangement nodig hebben kunnen een stimulans zijn voor de school om deze voorzieningen breder in te zetten.

In de vraag welke ambities teamleden zien als het gaat om de leerlingenzorg liggen kansen voor het vergroten en structureel verbeteren van het profiel breedtezorg. Welke leerlingen kunnen we op school "met hulp" een passend onderwijsarrangement bieden?

Ook deze vraag wordt beantwoord voor de vier categorieën zorgleerlingen.

- Leerlingen met zorgvragen op het gebied van informatieverwerking
- Leerlingen die zich uitzonderlijk ontwikkelen wat betreft de informatieverwerking
- Leerlingen met zorgvragen en problemen in het sociaal emotioneel functioneren
- Leerlingen met gedragsproblemen
- VVE arrangement (wordt ontwikkeld in het schooljaar 2014-2015)

Arrangement: Gedragsproblematiek AD(H)D	
<p>De school heeft een aanpak voor leerlingen die begeleiding nodig hebben op het gebied van AD(H)D. Een aandachtstekortstoornis is een psychiatrische stoornis die begint in de kinderleeftijd. Er is sprake van een afwijking in het functioneren van de hersenen. Er zijn drie typen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aandachtszwakke type: ADD 2. Hyperactief/impulsieve type 3. Mengvorm van bovenstaande 2 typen. 	
<i>Invulling</i>	Onze school heeft ervaring in het begeleiden van leerlingen met gedragsproblematiek.
<i>Deskundigheid</i>	Veel ervaring met de gedragsstoornis AD(H)D en deskundigheidsbevordering van het team door ambulante begeleiders.
<i>Aandacht en tijd</i>	Leerkracht besteedt veel tijd aan de leerling, ouders, psychiaters en instellingen. Intern begeleider coacht en begeleidt en is aanwezig bij de meeste gesprekken.
<i>Voorzieningen</i>	Gedragsprotocol voor de hele school. Regels gelden voor alle groepen. Team werkt als eenheid hieraan onder andere door Gouden Weken aan begin van schooljaar, leerkrachten werken ook gestructureerd en zijn voorspelbaar. DIM wordt gebruikt in alle groepen. En afspraken over cool-down ruimte(s).
<i>Gebouw</i>	Ruimte voor werkplekken/ cooldown ruimte, structuur, overzichtelijk en opgeruimd gebouw.
<i>Samenwerking</i>	Goede samenwerking is nodig en een randvoorwaarde.
<i>Randvoorwaarden</i>	Samenwerking met ouders, instellingen en school. Geen grote groepen of groepen met veel zorgleerlingen. Protectieve en risicovolle factoren.
<i>Wat kun je tegen- Komen in de klas?</i>	<p><i>Aandachtsproblemen:</i> de leerling heeft meer dan gemiddeld moeite om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aan het werk te gaan en te blijven - aanwijzingen op te volgen - het werk te organiseren en af te maken - zich te richten op details - zich te herinneren wat ze van plan waren - zich te herinneren waar ze hun spullen laten - prikkels van buiten te negeren - vlot te reproduceren wat ze hebben geleerd (terwijl ze het wel weten) <p><i>Hyperactiviteit – impulsiviteit:</i> de leerling heeft meer dan gemiddeld moeite om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - handen en voeten stil te houden, rustig op een stoel te zitten - op de plaats in de klas te blijven zitten; ze staan zomaar op - op de beurt te wachten.
<i>Handelingsadviezen voor de leerkracht</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Geeft korte en duidelijke opdrachten - Herhaalt steeds regels en afspraken

	<ul style="list-style-type: none">- Zorgt voor voldoende prikkelende, uitdagende leerstof: houdt aandacht vast- Beloont en complimenteert vaak- Geeft alternatieven bij ongewenst gedrag- Maakt in de klassikale les zoveel mogelijk oogcontact
--	--

Arrangement: Gedragsproblematiek binnen het autistisch spectrum PDD-NOS

PDD-NOS is een categorie binnen het autistisch spectrum stoornissen: een pervasieve ontwikkelingsstoornis niet anderszins omschreven. PDD-NOS is een sociale informatieverwerkingsstoornis samengevat als een stoornis in het 'sociale snapvermogen'. Autisme is een kwestie van aanleg. Aangeboren beschadigingen van bepaalde gebieden in de hersenen en/of de chemie van de hersenen zijn de oorzaak van de problemen bij de informatieverwerking. Er zijn een aantal stoornissen te onderscheiden die binnen het autismespectrum vallen. Bij al deze verschijningsvormen is er sprake van kwalitatieve tekortkomingen in:

- het leggen en onderhouden van contacten
- de communicatie
- het verbeeldend vermogen.

<i>Invulling</i>	Onze school heeft ervaring in het begeleiden van leerlingen met deze gedragsproblematiek.
<i>Deskundigheid</i>	Veel ervaring met de gedragsstoornis PDD-NOS en deskundigheidsbevordering van het team door ambulante begeleiders.
<i>Aandacht en tijd</i>	Leerkracht besteedt veel tijd aan de leerling, ouders, psychiaters en instellingen. Intern begeleider coacht en begeleidt en is aanwezig bij de meeste gesprekken.
<i>Voorzieningen</i>	Gedragsprotocol voor de hele school. Regels gelden voor alle groepen. Team werkt als eenheid hieraan onder andere door Gouden Weken aan begin van schooljaar, leerkrachten werken ook gestructureerd en zijn voorspelbaar. DIM wordt gebruikt in alle groepen. En afspraken over cool-down ruimte(s).
<i>Gebouw</i>	Ruimte voor werkplekken/ cooldown ruimte, structuur, overzichtelijk en opgeruimd gebouw.
<i>Samenwerking</i>	Goede samenwerking is nodig en een randvoorwaarde.
<i>Randvoorwaarden</i>	Samenwerking met ouders, instellingen en school. Geen grote groepen of groepen met veel zorgleerlingen. Protectieve en risicovolle factoren.
<i>Wat kun je tegenkomen in de klas?</i>	De leerling: <ul style="list-style-type: none">- kan prikkels die op hem afkomt, niet goed verwerken. Soms reopent prikkels hele heftige reacties op, soms weer veel te geringe reacties- neemt zeer gedetailleerd waar, maar overziet het geheel niet- heeft moeite met toepassen van het geleerde- heeft moeite met tekst verklaren en begrijpend lezen- snapt niet goed wat er tussen mensen gebeurt, stemt zijn gedrag niet af op de ander en kan hierdoor moeilijk omgaan met anderen- kan zich uiten in teruggetrokken gedrag of juist te claimend en overheersend gedrag- heeft een beperkt repertoire van bezigheden en interesse, stereotype gedrag

	- heeft weerstand en/of angst bij verandering.
<i>Handelingsadviezen voor de leerkracht</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Geeft korte en overzichtelijke opdrachten - Geeft de leerling een vaste plek - Zorgt voor voorspelbaarheid en regelmaat - Noemt bij een klassikale opdracht de naam van de leerling - Geeft veel waardering en sturing - Neemt neutrale houding aan: emotie wordt moeilijk begrepen - Gebruikt zo simple mogelijk taalgebruik. Figuurlijke taal wordt niet begrepen - Richt de aandacht op het schoolse leren, niet op de relatie - Vermindert angst door kennis aan te reiken en de wereld overzichtelijk te maken - Bescherm de leerling tegen pesten: de leerling is egocentrisch, niet egoïstisch - Helpt de leerling bij het oplossen van conflicten: dat kunnen ze zelden alleen. <p>In ieder geval niet doen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proberen een gedragsverandering teweeg te brengen - Doe geen appel op emoties of invoelend vermogen.

Arrangement: Minder begaafden	
De school heeft een aanpak voor leerlingen met beneden gemiddelde cognitieve mogelijkheden.	
<i>Invulling</i>	Onze school heeft ervaring met het begeleiden van leerlingen met een beneden gemiddeld IQ (70-90) en eventuele bijkomende sociale problematiek
<i>Deskundigheid</i>	De school heeft ervaring met leerlingen met eigen leerlijnen op een of meerdere vakgebieden met een uitstroomprofiel LWOO en praktijkonderwijs.
<i>Aandacht en tijd</i>	De school 45le in individuele aandacht tijdens de onderwijstijd en begeleidt de leerlingen in het aanbrengen van structuur in het leren. Leerling krijgt begeleiding op zijn/haar eigen niveau op een of meerdere vakgebied(en). Preteaching en verlengde instructie. Begeleiding op 45le in 45-emotioneel gebied, met name op het gebied van plek in de groep. Afstemmen van de communicatie op de leerling. Concreet en/of visueel maken van de oefenstof. Voorstructureren en vereenvoudigen van de oefenstof.
<i>Voorzieningen</i>	Voorafgaand aan het opstellen van een eigen leerlijn vindt onderzoek plaats. Er wordt een ontwikkelingsperspectief vastgesteld. Er zijn manieren (spelletjes etc.) waarop gedrag van de groep en individu begeleid wordt.
<i>Gebouw</i>	Ruimte in de lokalen en grote zaal voor stilte plekken. In de personeelskamer is een kookruimte.
<i>Samenwerking</i>	Educonnect SWV Molendrift OCRN
<i>Randvoorwaarden</i>	Sociaal-emotioneel welbevinden van de leerling. Klassenmanagement. Kinderen aanspreken op meervoudige intelligenties. Groepsproces begeleiden. Uitgebreidere diagnostiek is mogelijk. Veilige en positieve leeromgeving.

Arrangement: Structuur, taakaanpak en werkhouding	
De school heeft een aanpak voor leerlingen die begeleiding nodig hebben bij het verbeteren van hun taakaanpak en werkhouding.	
<i>Invulling</i>	Er zijn naar verhouding veel kinderen die vanuit zichzelf of vanuit de thuissituatie structuur aangeboden moeten krijgen, een werkhouding en een taakaanpak moeten aanleren bij ons op school.
<i>Deskundigheid</i>	Leerkrachten weten goed structuur aan te bieden en positief gedrag te belonen. De ambulante begeleiders hebben hun deskundigheid gedeeld met de school.
<i>Aandacht en tijd</i>	Door het gebruik van DIM hebben leerkrachten de tijd en gelegenheid om extra aandacht te geven aan deze leerlingen. De afgelopen jaren is het zelfstandig werken meer ingevoerd, waardoor leerlingen leren om te gaan met uitgestelde aandacht. Door het invoeren van dag- en weektaken en keuzewerk leren de leerlingen structuur aanbrengen en plannen.
<i>Voorzieningen</i>	Alle leerkrachten werken volgens het DIM-model Computersoftware Study buddy's Stille werkplekken in de groepen en in de school Gehoorbeschermers Time-timers
<i>Gebouw</i>	Stille werkplekken in groep en school Overzichtelijk, klein en opgeruimd gebouw
<i>Samenwerking</i>	Ouders Educonnect Externe deskundigen
<i>Randvoorwaarden</i>	Goede contacten met ouders (ook preventieve gesprekken) Interne begeleider heeft geregeld goed contact met externe deskundigen

Arrangement: Lichamelijke handicap**De school heeft een aanpak voor leerlingen met een lichamelijke handicap**

<i>Invulling</i>	De school heeft ervaring met een leerling met een groeistoornis (hypochondroplasmie), slechthorende en slechtziende leerling
<i>Deskundigheid</i>	Leerkrachten zijn in staat de leerlingen te begeleiden. Bij uitstapjes worden (hulp)ouders ingeschakeld. Leerlingen in de groep helpen elkaar.
<i>Aandacht en tijd</i>	Leerkrachten krijgen hulp van ouders en in sommige gevallen wordt vanuit rugzakgeldten ondersteuning gegeven.
<i>Voorzieningen</i>	Mindervalidentoilet. Bij bewegingslessen wordt gekeken naar extra ondersteuning door (hulp)ouders wanneer dit nodig is.
<i>Gebouw</i>	Het gebouw is toegankelijk voor rolstoelen
<i>Samenwerking</i>	Ouders Educonnect Externe deskundigen
<i>Randvoorwaarden</i>	Goede contacten met ouders (ook preventieve gesprekken) Ondersteuning van schoolverpleegkundige indien nodig.

Zorgniveau 3: Dieptezorg- grenzen in de zorg

3.3.1 Profiel van de Dieptezorg: grenzen van de zorg in de school

In deze paragraaf beschrijft de school hoe de grenzen bepaald worden in de school bij de aanname van leerlingen met speciale onderwijszorgbehoeften. Het antwoord op de vraag: Wat kunnen wij niet meer zelf, ook niet met hulp van extern deskundigen, binnen de bestaande schoolcontext geeft aan wat de grenzen aan de zorg zijn van het team.

Wanneer ouders aan de school vragen of hun kind op onze school terecht kan wordt er afgewogen of de leerling past binnen het onderwijs van de school. Afgewogen wordt of wij de leerling kunnen bieden wat hij/zij nodig heeft en of de continuïteit van de opbrengsten, welzijn en veiligheid blijft gewaarborgd binnen de school en in de groep.

Belangrijke factoren die o.a. een rol spelen bij onze afweging zijn:

- het aantal leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften al aanwezig in de groep;
- de beïnvloeding van de opbrengsten, rust, welbevinden, de veiligheid in de groep en de school;
- de beïnvloeding van het leerproces van de leerling en andere leerlingen;
- evenwicht in vraag naar verzorging, behandeling en onderwijs;
- de deskundigheid en ervaring van het personeel;
- de continuïteit binnen het team;
- de organisatie / differentiatiecapaciteit van de groep en de school;
- het gebouw- en de materiële situatie van de school.

Op CBS 't Kompas bereiken we de grenzen van onze zorg als (er een combinatie van) onderstaande problematiek (en) ontstaat:

- externaliserend gedrag waarbij sprake is van agressief gedrag naar zichzelf, medeleerlingen en/of leerkrachten toe in de vorm van fysiek geweld, bedreigingen en/of structureel pestgedrag;
- opvoedingsproblematiek bij ouders waarbij er weinig tot geen overleg met de school mogelijk is;
- IQ op zwak begaafd niveau
- 4/5-jarigen met peutergedrag, dus een ontwikkelingsachterstand waarbij de problematiek op diverse gebieden ligt zoals niet zindelijk zijn, spraak-taalproblematiek, niet kunnen deelnemen aan groepsactiviteiten en externaliserend gedrag
- Complexe spraak- taalproblematiek waarbij de leerling zich niet verstaanbaar kan maken en gefrustreerd raakt. Hierbij kan aanvullend nog bijkomende problematiek zoals een gedragsstoornis, sociaal-emotionele problematiek en/of werkhoudingsproblematiek bijkomen en dan bereikt de school met deze leerling ook de grens.

Het kan voorkomen dat wij het toch niet verantwoord achten om een leerling onderwijs op onze school te laten volgen, daar onzes inziens er een te groot gat zit tussen dat wat het kind nodig heeft aan goede begeleiding en ondersteuning én dat wat wij denken te kunnen bieden (ook met extra externe hulp en ondersteuning). De leerling zal dan niet worden toegelaten.

De zorgplicht Passend Onderwijs verplicht ons als school de ouders vervolgens te ondersteunen bij het zoeken naar goed passend onderwijs voor het betreffende kind. Dit kan zijn op een andere basisschool, dan wel een school voor speciaal basisonderwijs of een school voor speciaal onderwijs. Bij leerlingen die verstoring van de rust en veiligheid op school veroorzaken handelen wij volgens het bovenschools beleidsdocument 'Toelating, schorsing en verwijdering'.

3.3.2 Indiceren

Het bestuur van het samenwerkingsverband heeft in samenspraak met de werkgroep indiceren - arrangeren het volgende ontwikkeld.

1. Eenduidige handelingsgerichte indicatiecriteria voor het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring voor plaatsing in het speciaal onderwijs/speciaal basisonderwijs
2. Voorbeelden van arrangementen in de varianten LICHT – MEDIUM – ZWAAR

3. Een aanvraag voor een arrangement kan worden ingediend, als tijdens de periode waarin schoolse en bovenschoolse ondersteuning (basisondersteuning) is geboden, niet (voldoende) tegemoet kan worden gekomen aan de onderwijsbehoeften van de leerling en het schoolondersteuningsprofiel van de school alsmede de geleverde basisondersteuning hierin niet hebben voorzien.

Alle voorbereidende werkzaamheden, handelingsgerichte onderzoeken en diagnoses/indicaties en uiteindelijke adviezen voor alle arrangementen worden verricht binnen de vier subregio's in het Swv 20-01 PO. Het bestuur van Swv20-01 PO wil tevens uitvoering geven aan de afspraak dat er bij de aanvraagprocedure van ondersteuningsarrangementen voor het speciaal (basis)onderwijs sprake is van centraal eenduidige criteria. De subregionale ondersteunings- en advies/expertiseteams hanteren daarbij dan ook dezelfde uitgangspunten. Het bestuur van Swv 20-01 PO is daarbij wettelijk verantwoordelijk voor het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring voor het speciaal (basis)onderwijs.

Voor het kunnen uitvoeren van genoemde arrangementen kan een beroep worden gedaan op de ondersteuningsmiddelen die door het bestuur van Swv 20-01 PO zijn toegekend aan alle aangesloten schoolbesturen naar rato van het aantal leerlingen per bestuur.

In het kader van passend onderwijs wordt door het bestuur van Swv 20-01 PO getoetst op basis van de criteria van handelingsgericht werken (HGW):

- de onderwijsbehoeften van leerlingen staan centraal;
- de ondersteuningsbehoeften van de leraar/school staan centraal ;
- op maat;
- flexibel;
- gevarieerd.

De notitie van de werkgroep indiceren – arrangeren is als bijlage bij dit plan gevoegd.

3.3.3 Procedures en criteria plaatsing speciaal basisonderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs

Wanneer de zorg binnen de school ontoereikend is kan besloten worden tot verwijzing.

De ouders worden door de groepsleerkracht en de interne begeleider van de basisschool op de hoogte gebracht van het voornemen tot verwijzing. De interne begeleider ondersteunt en adviseert de groepsleerkracht en de ouders gedurende dit traject.

De aanmelding voor het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs loopt via twee wegen: kinderen uit de voorschoolse voorzieningen (of eventueel vanuit de thuissituatie) kunnen direct bij een school voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs worden aangemeld of door een reguliere school naar het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs worden verwezen. In het laatste geval kan het zowel gaan om een leerling die wordt verwezen als om een zittende leerling. Toelating van leerlingen die rechtstreeks bij het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs worden aangemeld, kan alleen als hierover overeenstemming is bereikt tussen de school van aanmelding en het samenwerkingsverband d.m.v. een toelaatbaarheidsverklaring.

Ook de verwijzing van een leerling door een reguliere school naar het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, verloopt altijd via het samenwerkingsverband. In het samenwerkingsverband worden namelijk de procedures geregeld op grond waarvan leerlingen worden geplaatst in het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. Uiteraard beslist het bevoegd gezag van de school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs tot toelating van de leerling.

Plaatsing in het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs is gericht op het mogelijk terug te geleiden van de leerling naar het regulier onderwijs.

Ouders hebben keuzevrijheid inzake de schoolkeuze voor hun kind.

De procedures en criteria voor plaatsing in het speciaal basisonderwijs of (voortgezet) speciaal onderwijs zijn uitgewerkt door werkgroep indiceren – arrangeren (zie hiervoor de bijlage)

Het gaat dan om

- a. eenduidige criteria voor toelaatbaarheidsverklaring speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs;
- b. herindicatie leerlingen speciaal onderwijs cluster 3 en 4 en huidige rugzakleerlingen;
- c. procedure terugplaatsing vanuit het speciaal onderwijs of speciaal basisonderwijs;
- d. mogelijke symbiose vormen;
- e. crisisplaatsing;
- f. thuiszitters procedure.

3.3.4 Voorbereiding terugplaatsing vanuit speciaal (basis)onderwijs

Voor een terugplaatsing van een eerder verwezen leerling dient de speciale (basis)school contact op te nemen met de interne begeleider of met de directeur van de basisschool. Hiervoor dienen de ouders toestemming te geven.

Indien uit de leerlingenbespreking op de speciale (basis)school blijkt dat de leerling in aanmerking komt voor regulier basisonderwijs zullen de ouders op de hoogte worden gebracht door de interne begeleider van de SBO/SO school.

3.3.5 De school draagt de leerlingen zorgvuldig over

Wanneer een leerling de school verlaat, zorgt de school ervoor dat de gegevens over de desbetreffende leerling zorgvuldig wordt overgedragen. Dit doet de school door een onderwijskundig rapport in het vullen en aanvullende informatie te verstrekken daar waar nodig is. Zorgleerlingen wordt door middel van een warme overdracht overgedragen.

Binnen de Vensterwijk Lewenborg gaat de werkgroep 'Doorgaande lijn' weer van start in het schooljaar 2014-2015. De scholen binnen de wijk zijn regievoerder hierover. Het doel is om voorschoolse voorzieningen en basisonderwijs goed op elkaar te laten aansluiten zodat leerlingen voorzieningen krijgen passend bij de ontwikkelingsdoelen van het kind. Tevens koppelt de school in het eerste jaar de ontwikkeling van de leerling met specifieke onderwijsbehoeften terug naar de voorschoolse voorziening om te evalueren of de plaatsing ook goed is geweest.

Wanneer een leerling naar het voortgezet onderwijs gaat, koppelt de VO-school de ontwikkeling van de leerling terug naar de basisschool.

Hoofdstuk 4: Borging kwaliteit zorg en begeleiding

4.1 Instrument voor kwaliteitszorg – zorg en begeleiding

Jaarlijks evalueert de school de effectiviteit van de leerlingondersteuning. Dit doet de school door 2x per schooljaar de resultaten van de leerlingen te evalueren op leerlingniveau, groepsniveau en schoolniveau. Daarnaast wordt het onderwijsleerproces jaarlijks geëvalueerd en aan de hand hiervan werkt de school planmatig aan verbeteractiviteiten. Dit vindt plaats tijdens groepsbesprekingen, zorgvergaderingen, opbrengstgesprekken en gesprekken met het bestuur van de VCOG.

In het referentiekader voor de zorgplicht- Passend Onderwijs wordt het volgende aangegeven: "De school bewaakt de kwaliteit van de onderwijszorg en het Schoolondersteuningsprofiel en betreft ouders bij de beoordeling daarvan". Het bevoegd gezag stelt vast aan welke kwaliteitseisen het Schoolondersteuningsprofiel moet voldoen en op welke wijze daarop wordt toegezien (intern toezicht). De rol van ouders op school in het kader van het Schoolondersteuningsprofiel komt aan bod in hoofdstuk 6.

Het samenwerkingsverband heeft een toezichtskader ontwikkeld met betrekking tot de kwaliteitszorg.

Alle aangesloten schoolbesturen leggen jaarlijks verantwoording af aan het bestuur van het Swv 20-01 PO over:

- o De opbrengsten en resultaten van de professionaliseringsactiviteiten binnen de kaders van passend onderwijs; "omgaan met verschillen";
- o De wijze waarop dit wordt ingebed in het onderwijscurriculum van de scholen;
- o De wijze waarop de opbrengsten zijn vertaald naar de schoolondersteuningsprofielen;
- o Het aantal leraren dat de professionalisering heeft gevolgd;
- o De wijze waarop andere scholen gebruik kunnen maken van deze expertise ontwikkeling in het kader van het leren van en met elkaar.

Voor deze verantwoording op het niveau van het samenwerkingsverband wordt een eenduidig format ontwikkeld en beschikbaar gesteld aan de schoolbesturen.

In onze kwaliteitskaart Zorg&begeleiding is vastgesteld aan welke kwaliteitseisen het beleid op het gebied van zorg en begeleiding van leerlingen moet voldoen. Wij gebruiken daarvoor het WMKPO kwaliteitszorginstrument. Een keer in de vier jaar worden alle domeinen van beleid systematisch beoordeeld en worden waar nodig verbeteringen gepland en uitgevoerd. Ook het domein Zorg & Begeleiding wordt eens in de vier jaar beoordeeld door het team. De ouders/verzorgers worden eens in de twee jaar geënquêteerd over de verschillende aspecten van de schoolorganisatie. Ook het domein zorg en begeleiding komt daarbij aanbod. De resultaten daarvan worden gebruikt bij de planning van nieuw schoolbeleid, middels de cyclus van jaarplanning en jaarverslaglegging.

4.2 Archivering leerlingengegevens en dossiervorming

In het document: "Archivering leerlingengegevens" (zie bijlage) is beschreven hoe de school gebruik maakt van leerlingendossiers. Uitgangspunt is dat er van alle leerlingen een overzichtelijk en actueel leerlingendossier is.

Doel hiervan is dat alle leerkrachten en overige teamleden weten hoe de leerlingendossiers zijn samengesteld en wat van wie verwacht wordt bij het actueel houden van de leerlingendossiers.

Hoofdstuk 5: Samenwerking met anderen in de zorg

5.1 Samenwerking met onderwijspartners en gemeente

Samenvattend is door de gemeenten en het onderwijs in het afstemmingsoverleg gemeenten en onderwijs op provinciaal, niveau onderstaande visie geformuleerd:

- a. Gemeenten (inclusief de gemeente Noordenveld) en onderwijs willen samenwerken m.b.t. ontwikkeling, implementatie en uitvoering van het Passend Onderwijs en de decentralisatie Jeugdzorg en hebben daarvoor afstemmingsoverleg op lokaal, subregionaal en provinciebreed niveau waarbij we ook over de provinciegrenzen heen afstemming zoeken.
- b. Het onderwijs is een onmisbare schakel in het tijdig opsporen van problemen en de aanpak daarvan; de school wordt gezien als een belangrijke plek om problemen vroeg te signaleren, zodat snel en adequaat (lichte) zorg en ondersteuning verleend kunnen worden en problemen niet escaleren. De school is vindplaats maar de aanpak voor het oplossen van de problemen hoeft niet noodzakelijkerwijs in het onderwijs plaats te vinden. Wanneer er in het gezin en/of de leefomgeving een probleem wordt gesignaleerd zal daar waar dat nodig is de school worden geïnformeerd, geraadpleegd dan wel betrokken bij de afstemming van de hulpverlening.
- c. We willen kinderen/leerlingen een goede start bieden, overdracht en overgangen goed regelen, problemen en uitval zoveel mogelijk voorkomen en daar waar nodig adequate ondersteuning bieden in en rond de scholen, het gezin en leefomgeving.
- d. Voor het in enige vorm indiceren of toegankelijk maken van de zwaardere voorzieningen is het belangrijk dat ouders en/of hun kinderen eenduidig worden bediend en dat onderwijs en gemeenten samenwerken.
- e. Voor leerlingen waarbij de problematiek dermate complex en ernstig is dat de pedagogische civil society ontoereikende mogelijkheden biedt en dus zijn aangewezen op zware zorg, maken gemeenten op subregionaal of bovenregionaal afspraken over de beschikbaarheid en toegankelijkheid van deze zware ondersteuning. Bestaande samenwerkingsrelaties tussen (voortgezet) speciaal onderwijs en hulpverlening (ontstaan op basis van noodzakelijke deskundigheid) worden daarbij waar mogelijk gerespecteerd.
- f. We streven naar een compacte en overzichtelijke overlegstructuur waar provinciebreed tussen gemeenten en onderwijs op beleidsmatige hoofdlijnen, overleg wordt gevoerd, afstemming wordt gezocht en kaders voor het beleid worden ontwikkeld. Bij het ontwikkelen van (kader)beleid wordt gekeken of het provinciale niveau wenselijk is, of dat het lokaal/regionaal kan worden ingestoken. De wegging op welk niveau dit moet gebeuren moet geschieden in de afstemming tussen gemeenten en onderwijs. (Sub)Regionale ervaringen worden benut en waar mogelijk streven we naar provinciale eenduidigheid.

In het op overeenstemming gericht overleg en in het afstemmingsoverleg Gemeenten en Onderwijs is aandacht voor de volgende thema's:

- a. Samenhangende onderwijs-, ondersteunings- en hulpstructuur voor jongeren (preventie, signalering, beoordeling, toewijzing ondersteuning en hulpaanbod);
- b. Overgangen voorschools-primair onderwijs/speciaal onderwijs-voortgezet onderwijs/voortgezet speciaal onderwijs/voortgezet speciaal onderwijs- middelbaar beroepsonderwijs (of hoger beroepsonderwijs);
- c. Consequenties van Passend Onderwijs voor leerlingenvervoer;
- d. Consequenties van Passend Onderwijs voor onderwijshuisvesting;
- e. Tegengaan voortijdig schoolverlaten en aanpak thuiszitters;
- f. Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt voortgezet onderwijs/voorgezet speciaal onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

Samenwerking met de overige onderwijspartners

Het Swv 20-01 PO zet in op samenhang in het beleid t.a.v. ondersteuning tussen de diverse partners binnen het onderwijs in de regio. Daarbij gaan we uit van de bestaande structuren en netwerken en de vorming van een nieuwe overlegstructuur. We zetten in op de vorming van een, nog niet bestaande, overlegstructuur tussen primair onderwijs/speciaal onderwijs-voortgezet (speciaal) onderwijs- middelbaar beroepsonderwijs op provinciaal niveau.

Op gemeentelijk en subregionaal niveau wordt er overleg gevoerd binnen op overeenstemming gelegd overleg structuren.

Het onderwijs wordt op provinciaal niveau regelmatig aangesproken op vertegenwoordigend overleg.

We zitten regelmatig als afzonderlijke partners bij diverse overlegstructuren. Als onderwijspartners zelf hebben we niet een overlegstructuur zonder dat daarbij andere partners zitten. Het kan voor de toekomst in het kader van Passend Onderwijs en de transitie in de Jeugdzorg van belang zijn dit overleg op provinciaal niveau wel te voeren. Dit overleg zou op bestuurlijk niveau één of twee keer per jaar moeten plaatsvinden. Het is hierbij optioneel om de agenda uit te breiden naar algemeen/breed bestuurlijk overleg.

Hoofdstuk 6: Ouders en zorgplicht

6.1 Contact met ouders

Wij vinden het contact met ouders erg belangrijk. Het doel is om samen met ouders het onderwijs zo in te richten dat het goed is voor het kind in de schoolse situatie. Hierbij staat het individuele belang en het school belang centraal. Momenteel is er een werkgroep Ouderbetrokkenheid die werkt aan een document om het contact tussen ouders en school zo optimaal mogelijk te maken. Hierin wordt onder andere opgenomen hoe de school en ouders elkaar informeren over hun ervaringen en de ontwikkeling van het kind op school en thuis. Zie bijlage document ouderbetrokkenheid.

In school zijn de contacten met ouders op vaste momenten in het schooljaar gepland. Ongeveer 6 weken na de zomervakantie gaat de groepsleerkracht in gesprek met ouders over de nieuwe start en het welbevinden van het kind. In februari en juni worden de ouders geïnformeerd over de vorderingen van hun kind m.b.v. het rapport. Er wordt uitgelegd op welke manier hun kind wordt gevolgd d.m.v. de methodetoetsen en het leerlingvolgsysteem. Ouders krijgen uitleg over de inhoud van het onderwijsaanbod, de groepsplannen en op welke manier de leerkrachten de evaluatie uitvoeren. Tussentijds kunnen ouders altijd de vorderingen en/of het welbevinden van hun kind met de leerkracht bespreken en het is ook mogelijk dat de leerkracht de ouders uitnodigt hiervoor. Indien er tijdens deze gesprekken afspraken worden gemaakt worden deze vastgelegd door de leerkracht in een verslag (formulier journaalblad). Indien er sprake is van een zorgvraag en de leerling besproken wordt in de leerlingenbespreking worden de ouders direct (en voorafgaand aan de leerlingenbespreking) op de hoogte gebracht door de leerkracht. Bij zorgleerlingen is er sprake van meer contact met de ouders. Leerkracht en interne begeleider bespreken met de ouders de zorgvraag en de eventuele individuele handelingsplanning. Wanneer het gaat om een handelingsplan voor een leerling met een LGF (rugzak) en/of voor een leerling met een eigen leerlijn met aangepast uitstroomprofiel is het wettelijk verplicht dat ouders het handelingsplan voor akkoord ondertekenen.

Ouders kunnen de gegevens van hun kind inzien. De leerkracht voegt relevante informatie van de ouders toe aan het leerlingendossier. Bij gesprekken met ouders wordt het totale functioneren van het kind altijd besproken. Als er aanvullende maatregelen nodig zijn, worden deze altijd in vanaf het eerste moment in samenspraak met de ouders genomen.

Scholen zijn gehouden aan de wettelijke voorschriften, zoals vastgelegd in het toezichtkader van de inspectie. Naast het voldoen aan de wettelijke voorschriften streeft het Swv 20-01 PO naar een partnerschap met de ouders. Dit partnerschap komt niet alleen tot uiting in de zgn. 10-minutengesprekken, maar komt vooral tot uiting in het samenwerken met ouders op onderwijsondersteuning en de onderwijsbehoefte (cognitief en sociaal-emotioneel).

Tevens wordt in afstemming met de Ondersteuningsplanraad en de oudergeledingen van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraden een protocol uitgewerkt waarin de betrokkenheid geconcretiseerd wordt vanaf 1 augustus 2014. Onderdelen hierin zijn:

- digitale informatieoverdracht via de website en de nieuwsbrieven;
- inrichten en uitvoeren van periodieke ouderbijeenkomsten in de subregio's;
- inrichten van een (centraal) informatievoorzieningspunt, waaronder een helpdesk voor ouders en leerkrachten.

Dit protocol worden nader uitgewerkt in de periode 1 maart t/m 1 juli 2014 en wordt vervolgens toegevoegd aan zowel het Ondersteuningsplan als het activiteitenjaarplan 2014-2015.

6.2 Zorgplicht Passend Onderwijs

Ouders zijn bij Passend Onderwijs direct belanghebbenden. Een belangrijk neven doel van Passend Onderwijs is de positie van ouders te verstevigen zowel op individueel als collectief niveau. Op individueel niveau geldt dat ouders ondersteuning kunnen krijgen als zij met school verschillen van mening over de passendheid van het onderwijsaanbod voor hun kind. Eventueel kunnen zij daarbij een beroep doen op bemiddeling door een onafhankelijke partij. In het uiterste geval kunnen ouders terecht bij de geschillencommissie Zorgplicht Passend Onderwijs. De uitspraken van de geschillencommissie zijn bindend. Jeroen Smit is de contactpersoon waar ouders terecht kunnen op school voor vragen over onderwijs en zorg voor hun kind. Ook een vermelding in de schoolgids

is hierbij opgenomen. De school heeft een klachtenregeling en is aangesloten bij de geschillencommissie Zorgplicht Passend Onderwijs.

Bij de voorbereiding van aanmelding, indicatiestelling en toewijzing van onderwijszorg kunnen de ouders ondersteund worden. Op school zal de interne begeleider hier zorg voor dragen. Op school is voorlichtingsmateriaal (folders en formulieren) voor ouders beschikbaar en znodig kunnen ouders geholpen worden bij het invullen van deze formulieren. Op collectief niveau geldt dat ouders er belang bij hebben om mee te kunnen beslissen over het onderwijszorgprofiel van de school en de kwaliteit daarvan door de school. Ook over de toewijzing van extra onderwijszorg middelen geldt dat ouders medezeggenschap hebben conform de wet medezeggenschap. Onderwerpen van medezeggenschap van ouders in het kader van de Zorgplicht Passend Onderwijs zijn:

- Het Schoolondersteuningsprofiel van de school
- Het onderwijszorgplan van het samenwerkingsverband
- Dekkend aanbod van onderwijszorg
- Inzet van onderwijszorg middelen
- Bewaking van kwaliteit
- Communicatie

Het schoolbestuur bepaalt hoe de medezeggenschap geregeld wordt- bovenschols en/of bovenbestuurlijk.

De school heeft haar ondersteuningsprofiel vastgesteld.

Het schoolondersteuningsprofiel is besproken met het team en de MR van de school. Het plan is onderdeel van de schoolgids en het schoolplan.

Bijlagen

Bijlage 1	Ondersteuningsplan SWV 20-01 PO
Bijlage 2	Stromen in het primair onderwijs SWV
Bijlage 3	Aannamebeleid
Bijlage 4	Protocol Doorstroom 1-2-3
Bijlage 5	Protocol toelaten, schorsen en verwijderen SWV
Bijlage 6	Protocol indeling van de groepen
Bijlage 7	Criteria verdeling groepen 2-3
Bijlage 8	Protocol SVIB binnen het protocol AB
Bijlage 9	Protocol School en Scheiding
Bijlage 10	Protocol externen onder schooltijd
Bijlage 11	Protocol voorbehouden en risicovolle handelingen
Bijlage 12	Verzuimprotocol
Bijlage 13	Gedragsprotocol
Bijlage 14	Zorg voor Jeugd Groningen
Bijlage 15	Protocol zedenzaken en maatschappelijke onrust
Bijlage 16	Stageprotocol
Bijlage 17	Protocol huiselijk geweld en kindermishandeling
Bijlage 18	Bedrijfsnoodplan
Bijlage 19	Schoolveiligheidsplan
Bijlage 20	Actief burgerschap en sociale integratie
Bijlage 21	Protocol kwaliteitszorg
Bijlage 22	Informatie Plaatsingswijzer
Bijlage 23	PO-VO-Intergrip SWV
Bijlage 24	Formulier journaalblad
Bijlage 25	Invulwijzer groepsoverzicht

Bijlage 26	Invulwijzer groepsplan
Bijlage 27	Formulier analyseren
Bijlage 28	Formulier individueel handelingsplan gedrag
Bijlage 29	Format eigen leerling / ontwikkelingsperspectief
Bijlage 30	Formulier leerlingbespreking
Bijlage 31	Formulier leerlingkenmerken
Bijlage 32	Formulier IZAT
Bijlage 33	Normscores vaardigheidsscores
Bijlage 34	Document archivering leerling-gegevens/dossier
Bijlage 35	Toetskalender LVS
Bijlage 36	DIM-model
Bijlage 37	Leesprotocol
Bijlage 38	OGO in de kleutergroepen
Bijlage 39	Checklist basisondersteuning
Bijlage 40	Gouden Weken
Bijlage 41	De Vreedzame School NJI
Bijlage 42	Inspectierapport dec. 2013
Bijlage 43	Werkdocument ouderbetrokkenheid
Bijlage 44	Protocol functionerings- en beoordelingsgesprekken

Gebruikte Bronnen:

- Algemene Vereniging van Schoolleiders. (sd). Kind op de Gang. Utrecht: AVS.
- M. Balvert: Informatie begeleiding Passend Onderwijs en invoering handelingsgerichtwerken volgens 1-zorgroute, CEDIN, Drachten december 2010.
- M. Balvert en N. Kooiker: Opbrengstgericht werken met groepsplannen, CEDIN december 2010
- Clijsen, W. Gijzen, S. de Lange, G. Spaans: 1-zorgroute naar Handelingsgerichtwerken, WSNS+, 2007.
- Harten, D. R. (28 juni 2010). *Passend Onderwijs en het Referentiekader voor de Zorgplicht*. Utrecht: PO-raad, VO-raad, WEC-raad. AOC Raad en MBO Raad.
- Hoffmans; Het Schoolondersteuningsprofiel Primair Onderwijs, Hoffmans&Heegstra-Partners in Ontwikkeling, 2010.
- OBS Bontebok; Zorgplan OBS Bontebok, Bontebok, november 2009
- N. Pameijer, T. Beukering en S. de Lange; Handelingsgericht werken: een handreiking voor het schoolteam, Leuvern/Den Haag 2009.
- Samenwerkingsverband Westerkwartier Roden; Stappenplan Leerlingenzorg, september 2010.
- Arja Kerpel. Wij-leren.nl
- Ondersteuningsplan 2014-2018 SWV 20-01 PO